

**AZ ELŐTERJESZTÉS SORSZÁMA: 64.
MELLÉKLET: 1 db**

**TÁRGY: *Javaslat Szekszárd Megyei Jogú Város Ifjúsági
Konceptiójára***

E L Ő T E R J E S Z T É S

**SZEKSZÁRD MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSÉNEK
2009. március 26-i ÜLÉSÉRE**

ELŐTERJESZTŐ:	<i>Fajsz Lajos SICSZB elnöke</i>
AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE:	<i>Asztalos Adrienn ifjúsági referens</i>
ELŐADÓ:	<i>Fajsz Lajos SICSZB elnöke</i>
KEZELÉSI MEGJEGYZÉS:	-
VÉLEMÉNYEZÉSRE MEGKAPTA:	<i>Szekszárdi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum</i>
EGYÉB SZERVEZET:	-
MEGTÁRGYALTA: <i>Sport-, Ifjúsági és Civil Szervezetek Bizottsága Művelődési és Oktatási Bizottság Szociális és Egészségügyi Bizottság</i>	HATÁROZAT SZÁMA: <i>.../2009. (...) SICSZB hat. .../2009. (...) MOB hat. .../2009. (...) SZEB hat.</i>

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA:

Terjedelem: 3 oldal

Javaslat
Szekszárd Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiójára

Tisztelt Közgyűlés!

Köztudomású, hogy a kilencvenes évek társadalmi-gazdasági és politikai változásai jelentősen átrendezték és egyben szegregálták az emberek értékhierarchiáját. Felmerült a tradicionális családi értékekhez való visszatérés gondolata éppen úgy, mint az ezzel élesen szembenálló piaci alapokon nyugvó, fogyasztáscentrikus attitűd. Ezzel egyidejűleg megindult a generációs korszakváltás folyamata is. Azok a tanulók, akik a kilencvenes évek elején kezdték iskolai pályafutásukat már teljes mértékben a megváltozott gazdasági és társadalmi környezetre szocializálódnak, s ennek jellemzői áthatják életük minden területét, így a családi viszonyait, az iskolával kapcsolatos elvárásait, az identitásukat, a szabadidős preferenciájukat, a mentálhigiénés állapotukat, a közéleti és politikai kultúrájukat, a médiahasználati és fogyasztási szokásaikat illetve a jövőre vonatkozó terveiket egyaránt.

Mivel az értékrendi és szemléletbeli változás az ifjúsági problémák struktúrájában is módosítást okozott, a fiatalok életéért felelősséget érző helyi közösségnek, családoknak, civil szervezeteknek és önkormányzatoknak fontos megismerni az új generáció sajátosságait, jellemzőit, problémáit.

Az önkormányzatok tevékenységét helyi ifjúsági feladataikra vonatkozóan az Alkotmány, a különböző európai dokumentumok és az önkormányzati törvény rögzíti vagy írja körül.

Az Alkotmány mondja ki azt az elvet, hogy a Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létebiztonságára, oktatására és nevelésére, illetve védelmezi az ifjúság érdekeit, valamint, hogy az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van a törvény által nem tiltott célra szervezeteket létrehozni, illetőleg azokhoz csatlakozni.

A helyi önkormányzatokról szóló többször módosított 1990. évi LXV. Törvény 8. §-a település önkormányzat feladatai között sorolja fel a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodást. Ezen belül a törvény értelmében a települési önkormányzat maga határozza meg – lakosság igényei alapján – anyagi lehetőségeitől függően -, milyen ifjúsági feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Miután a jogszabályokból nem derül ki, hogy pontosan milyen ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, alapvető fontosságú, hogy a település önkormányzata kidolgozza saját ifjúsági koncepcióját.

Szekszárd Megyei Jogú Város ellátási területe jóval kívül nyúlik a város közigazgatási határain. A környező településekről tanulni, illetve dolgozni bejáró fiatalok száma jelentős, őket sem a helyzetkép felvázolásakor, sem pedig az ifjúsági koncepció kidolgozásakor figyelmen kívül hagyni nem lehet.

A gyermek és az ifjúság érték, érték a család, a település, az állam és minden állampolgár számára. A felnövő gyermekek jövőjének biztonsága akkor valósítható meg, ha a város közössége felelősséget érez saját és a felnövekvő nemzedék testi, lelki, valamint morális egészségéért, és ezért tenni is hajlandóak.

A koncepció arra irányul, hogy a város megfelelő feltételeket teremtsen a fiatalok számára, ahol kiszámíthatóak az életviszonyok, problémák esetén szakértő segítséget találnak, felkészülhetnek a felnőtt életre.

Az ifjúsági koncepció fontos célja, hogy a fiatalok képviselőinek a városi közéletben megfelelő teret biztosítson. Ennek része az ifjúsági kezdeményezések szerves beépítése a városi döntéshozatali folyamatba. A helyi ifjúsági kezdeményezéseken keresztül a fiatalok egyéni szinten is párbeszédet folytathatnak a városi közélet szereplőivel.

Az ifjúsági terület szerteágazó volta miatt a felmerülő problémák, igények és az ezekhez kapcsolódó megoldások a következő főbb területeken csoportosíthatóak:

- Oktatás, képzés
- Egészségügyi és mentálhigiénés ellátás (pszichoaktív szerek fogyasztása, egészségmegőrzés, diákok pszichés állapota)
- Szociális ellátás
- Szabadidő, kultúra, sport
- Ifjúsági közélet
- Pályaválasztás, munkavállalás
- A fiatalok Szekszárdhoz való viszonya
- Az Y-generáció jövőképe

A koncepció főbb pontjait ezek a témakörök alkotják. Egy általános helyzetelemzésre épülve határozza meg a város főbb feladatait, céljait, amit az ifjúsággal kapcsolatban az elkövetkezendő években meg szeretne valósítani.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Szekszárd, 2009. március 18.

Fajsi Lajos
Sport-, Ifjúsági és Civil Szervezetek Bizottság elnöke

Határozati javaslat

Határozat tárgya: Javaslat Szekszárd Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiójára

1. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Szekszárd Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptióját elfogadja és döntéseivel a benne foglaltakat alapnak tekinti.
2. A Közgyűlés felkéri állandó bizottságait, hogy a szakterületükre vonatkozóan évente tekintsék át a lehetséges fejlesztéseket, a források érdekében keressenek pályázati lehetőségeket, és az ehhez szükséges költségvetési támogatásokra tegyenek javaslatot.

Határidő: 2009. március 26., illetve folyamatos

***Felelős: Horváth István
polgármester***

„Ne csüggedj, hisz ifjú vagy,
S minden elérhető,
Ha van benned bátorság,
Remény, s szeretni erő.”

Johann Wolfgang von Goethe

Szekszárd Megyei Jogú Város

Ifjúsági Konceptió

2009-2013

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4. old.
1.1 A koncepció jogszabályi alapja	4. old.
1.2 A koncepció célja	5. old.
1.3 A koncepcióról általában	5. old.
2. Ifjúsági korosztály Szekszárdon	6. old.
3. Oktatás, képzés	7. old.
3.1 Helyzetelemzés	7. old.
3.2 Intézmények, szervezetek	9. old.
3.3 Célok, feladatok	10. old.
4. Egészségügyi és mentálhigiénés ellátás	12. old.
4.1 Helyzetelemzés	12. old.
4.1.1. Pszichoaktív szerek fogyasztása	12. old.
4.1.2. Pszichés tényezők	16. old.
4.1.3. Táplálkozás	19. old.
4.1.4. Testedzés, mozgás	19. old.
4.1.5. Intézmények, szervezetek	21. old.
4.2. Célok, feladatok	22. old.
5. Szociális ellátás	25. old.
5.1. Helyzetelemzés	25. old.
5.2. Intézmények, szervezetek	26. old.
5.2.1. Pénzbeli, természetbeni ellátások	26. old.
5.2.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	27. old.
5.2.3. Pályázatokkal, egyéb úton nyújtott támogatások	27. old.
5.2.4. Hatósági intézkedések	28. old.
5.3. Célok, feladatok	28. old.
6. Szabadidő, kultúra, sport	30. old.
6.1. Helyzetelemzés	30. old.
6.2. Intézmények, szervezetek	32. old.
6.3. Célok, feladatok	35. old.
7. Érdekérvényesítés, érdekképviselés	37. old.
7.1. Helyzetelemzés	37. old.
7.2. Intézmények, szervezetek	39. old.
7.3. Célok, feladatok	40. old.
8. Pályaválasztás, munkavállalás Szekszárd város tükrében	41. old.
8.1. Helyzetelemzés: pályaválasztás, munkavállalás	41. old.
8.2. Helyzetelemzés: a fiatalok Szekszárdhoz való viszonya	42. old.
8.3. Intézmények, szervezetek	44. old.
8.4. Célok, feladatok	44. old.

9. Nemzetközi kapcsolatok	46. old.
9.1 Helyzetelemzés	46. old.
9.2 Intézmények, szervezetek	46. old.
9.3. Célok, feladatok	47. old.
10. Megoldásra váró feladatok	48. old.

1. Bevezetés

Köztudomású, hogy a kilencvenes évek társadalmi-gazdasági és politikai változásai jelentősen átrendezték és egyben szegregálták az emberek értékhierarchiáját. Felmerült a tradicionális családi értékekhez való visszatérés gondolata éppen úgy, mint az ezzel élesen szembenálló piaci alapokon nyugvó, fogyasztáscentrikus attitűd. Ezzel egyidejűleg megindult a generációs korszakváltás folyamata is. Azok a tanulók, akik a kilencvenes évek elején kezdték iskolai pályafutásukat már teljes mértékben a megváltozott gazdasági és társadalmi környezetre szocializálódnak, s ennek jellemzői áthatják életük minden területét, így a családi viszonyait, az iskolával kapcsolatos elvárásait, az identitásukat, a szabadidős preferenciájukat, a mentálhigiénés állapotukat, a közéleti és politikai kultúrájukat, a médiahasználati és fogyasztási szokásaikat illetve a jövőre vonatkozó terveiket egyaránt.

Mivel az értékrendi és szemléletbeli változás az ifjúsági problémák struktúrájában is módosítást okozott, a fiatalok életéért felelősséget érző helyi közösségnek, családoknak, civil szervezeteknek és önkormányzatoknak fontos megismerni az új generáció sajátosságait, jellemzőit, problémáit.

1.1 A koncepció jogszabályi alapja

Az Önkormányzatok tevékenységét helyi ifjúsági feladataikra vonatkozóan az Alkotmány, a különböző európai dokumentumok, és az önkormányzati törvény rögzíti, vagy írja körül. Az Alkotmány tartalmazza az állami, társadalmi rend főbb szabályait, a gazdasági életre vonatkozó alapvető szabályokat, valamint az állampolgárok alapvető jogait és kötelességeit. Az Alkotmány mondja ki azt az elvet is, hogy a Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, illetve védelmezi az ifjúság érdekeit, valamint, hogy az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van a törvény által nem tiltott célra szervezeteket létrehozni, illetőleg azokhoz csatlakozni. A gyermekekkel és az ifjúsággal kapcsolatos szabályok bemutatásánál az Alkotmány mellett külön ki kell térni egy másik törvényre. Az ENSZ Közgyűlése 1989. november 20-án New Yorkban fogadta el, a Gyermekek jogairól szóló egyezményt. A Magyar Országgyűlés az egyezményt az 1991. évi LXIV. törvénnyel ratifikálta, amely a hazai jogrend részévé vált. A dokumentum átfogóan rendezi a gyermekek jogait.

A helyi önkormányzatokról szóló többször módosított 1990. évi LXV. Törvény 8. §-a település önkormányzat feladatai között sorolja fel a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodást. Ezen belül a törvény értelmében a települési önkormányzat maga határozza meg – lakosság igényei alapján – anyagi lehetőségeitől függően -, milyen ifjúsági feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Miután a jogszabályokból nem derül ki, hogy pontosan milyen ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, alapvető fontosságú, hogy a település önkormányzata kidolgozza saját ifjúsági koncepcióját.

Szekszárd Megyei Jogú Város ellátási területe jóval kívül nyúlik a város közigazgatási határain. A környező településekről tanulni, illetve dolgozni bejáró fiatalok száma jelentős, őket sem a helyzetkép felvázolásakor, sem pedig az ifjúsági koncepció kidolgozásakor figyelmen kívül hagyni nem lehet.

A helyzetkép felvázolása az ECHO Innovációs Műhely bevonásával elvégzett komplex ifjúságkutatásra épül.

A koncepció ezen ifjúságkutatási adatokra, az egyes részterületeket érintően fellelhető adatokra, valamint a működő intézmények, szervezetek és informális hálózatok nyújtotta információkra támaszkodva készült.

1.2. A koncepció célja

A gyermek és az ifjúság érték, érték a család, a település, az állam és minden állampolgár számára. A felnövő gyermekek jövőjének biztonsága akkor valósítható meg, ha a város közössége felelősséget érez saját és a felnövekvő nemzedék testi, lelki, valamint morális egészségéért, és ezért tenni is hajlandóak.

A koncepció arra irányul, hogy a város megfelelő feltételeket teremtsen a fiatalok számára, ahol kiszámíthatóak az életviszonyok, problémák esetén szakértő segítséget találnak, felkészülhetnek a felnőtt életre.

Az ifjúsági koncepció fontos célja, hogy a fiatalok képviselőinek a városi közéletben megfelelő teret biztosítson. Ennek része az ifjúsági kezdeményezések szerves beépítése a városi döntéshozatali folyamatba. A helyi ifjúsági kezdeményezéseken keresztül a fiatalok egyéni szinten is párbeszédet folytathatnak a városi közélet szereplőivel.

1.3. A koncepcióról általában

Az ifjúsági terület szerteágazó volta miatt a felmerülő problémák, igények és az ezekhez kapcsolódó megoldások a következő főbb területeken csoportosíthatóak:

- Oktatás, képzés
- Egészségügyi és mentálhigiénés ellátás (pszichoaktív szerek fogyasztása, egészségmegőrzés, diákok pszichés állapota)
- Szociális ellátás
- Szabadidő, kultúra, sport
- Ifjúsági közélet
- Pályaválasztás, munkavállalás
- A fiatalok Szekszárdhoz való viszonya
- Az Y-generáció jövőképe

2. Ifjúsági korosztály Szekszárdon

Szekszárd Város ifjúsági koncepciójának elkészítésekor az első lépésként meg kell határozni melyik az a korosztály, amelyet érint az „ifjúság” jelző.

- Gyermek korosztály 0-14 éves korig
- Ifjúsági, fiatalkorú korosztály 15-18 éves korig

Szekszárd összlakosság: 34 955 (2008. január 31.)

Ebből:	0-14 éves gyermek korosztály száma:	4703
	15-18 éves ifjúsági korosztály száma:	1670

A koncepció alappilléret képező ifjúságkutató készítésekor a városi intézményekben tanuló 7-14 évfolyamos fiatalokat határoztuk meg célcsoportként.

A társadalomtudományi vizsgálódások alapvető demográfiai változója közé tartozik az életkor. A vizsgált tanulói korosztályban (7-14 évfolyam) a tanulók 58 százaléka fiatalok (tehát jogi értelemben korlátozottan cselekvőképes), az egyharmaduk jogilag felnőtt, betöltötte a 18. életévet, s a maradék 9 százalék még gyermekkorú, nincs 14 éves. A mintában a 15-16 évesek aránya 33 százalék. Az ennél fiatalabbak (12-14 évesek) aránya 19 százalék. A kérdezett tanulók átlagéletkora 16.48 év, mely iskolatípusonként egy kicsit eltérő. A gimnáziumokban az átlagos életkor 16.2 év, a szakiskolákban 17.4, a szakközépiskolákban 16.8, az általános iskola 7-8 osztályában pedig 13.5 év.

3. Oktatás, képzés

Az ország jövőjét meghatározza, hogy a felnövekvő generációk milyen oktatásban részesülnek. Nem mindegy, hogy az iskolák képesek-e piacképes tudás átadásával a kor kihívásainak megfelelően modern gondolkodású, nyitott idegen nyelveket beszélő fiatalokat nevelni, akik a tárgyi tudás mellett erkölcsi értékekkel is rendelkeznek. Ezért az oktatás, mint terület kiemelt figyelmet érdemel.

Az iskola pedig a szocializáció egyik legfontosabb színtereként jelenik meg, tekintettel arra, hogy a fiatalok idejük jelentős részét a különböző oktatási intézményekben töltik, emellett szabadidő- tevékenységük egy része is az iskolához kötődik.

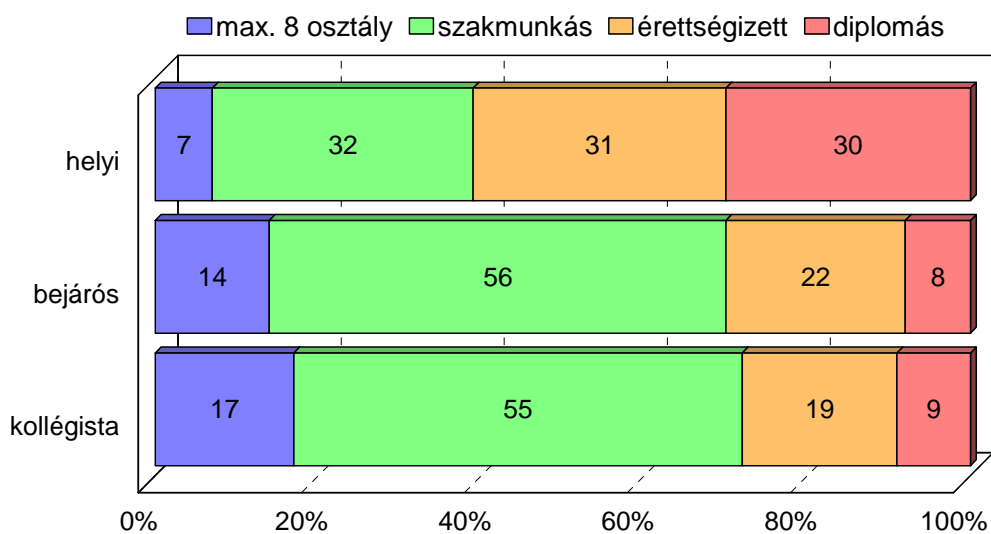
3.1 Helyzetelemzés

Szekszárd Megyei Jogú Város területén 9 óvoda, 8 általános iskola (egyéb alapfokú oktatási intézmény) 7 középfokú oktatási intézmény (tagintézményekkel együtt összesen 10 középfokú oktatási intézmény) és 2 felsőoktatási intézmény működik, melyből 3 óvoda, 4 általános iskola és 2 középfokú oktatási intézmény önkormányzati fenntartású. A 2008. évi ifjúságkutatás a város – nem kizárólag városi fenntartású – középfokú és alapfokú intézményeire terjedt ki. Az megkérdezett diákok az alapsokaság (az összes 7-14. évfolyamos tanuló) 12 százalékát teszik ki, az 5565 tanulóból 643 fő válaszolt a kérdőív kérdéseire.

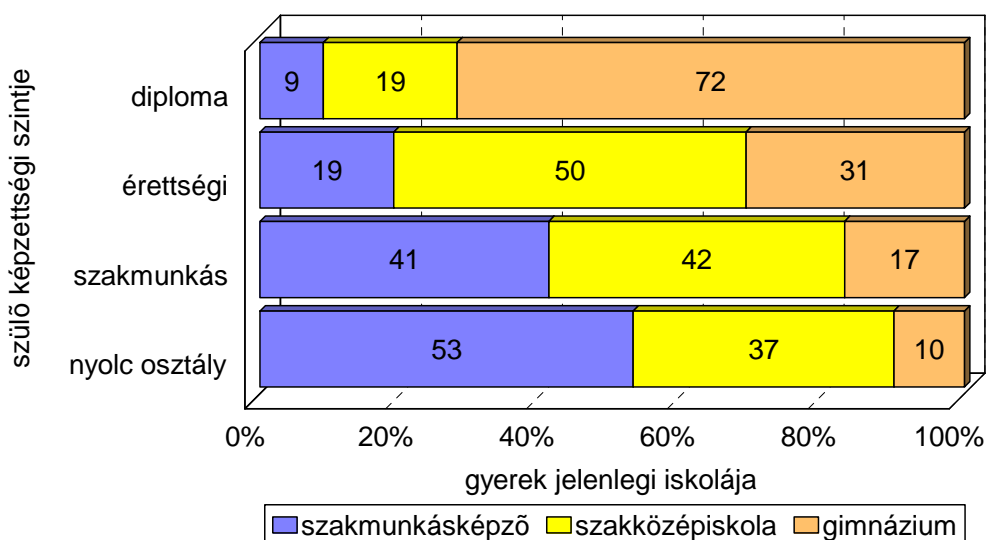
A tapasztalatok alapján a legfontosabb magyarázó változók egyike a szülők iskolai végzettsége, azon belül is az apa iskolázottsága. A jelenleg Szekszárdon tanuló 7-14 osztályos diákok 11 százalékának édesapja csak általános iskolát végzett (1 százalékuknál azt sem), 48 százalékuk kitanult valamilyen szakmát, további 25 százalék édesapja le is érettségizett. A diplomás szülők aránya 15 százalék. Összevetve, a városban helyben lakó illetve a bejárós tanulók szüleinek képzettségi szintjét kiderül, hogy Szekszárd kulturális tőkében gazdagabb, mint a környező kistelepülések, mert míg a Szekszárdon lakó szekszárdi iskolások szüleinek 30 százaléka diplomás, s további 30 százalékuk érettségizett, addig a nem szekszárdi, naponta bejáró vagy kollégiumban élő tanulók szüleinek csak 8 százaléka diplomás.

A szülő iskolai végzettsége - közvetve - jelentősen meghatározza, hogy a nyolcadikos tanuló milyen iskolatípusban tanul tovább. A két változó közötti korrelációs együttható értéke $r=0.39$. Az összefüggés pozitív előjelű, a képzettség szülei gyerekei a magasabb képzettséget adó iskola felé orientálódnak. A gimnáziumokban tanuló diákok 37 százaléka diplomás, további 26 százaléka érettségizett családból került ki, míg a szakközépiskolások 52, a szakmunkások 63 százalékának szülei szakmunkások. Jellemző, hogy a teljesen képzetlen szülők gyerekei között jóval átlag alatti az érettségit adó iskolába járó fiatalok aránya, s ez a kulturális tőke hátrányának újratermeléséről ad hírt.

A szülők iskolai végzettségének megoszlása

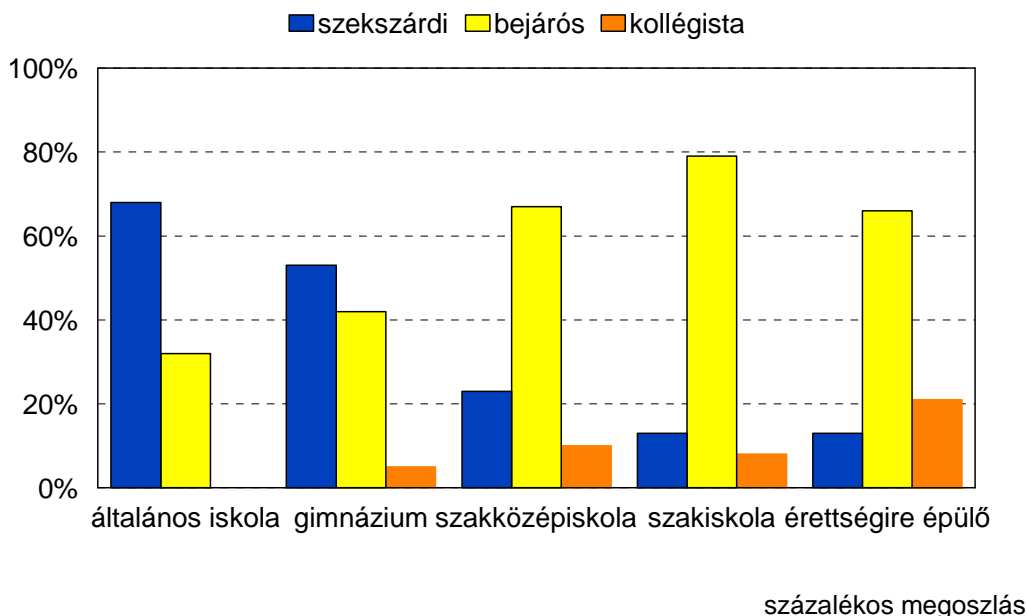

A szülő iskolai végzettségének hatása a gyermek képzettségére

A vizsgált diákok egyharmada szekszárdi lakosú, 59 százalékuk naponta jár be a környező kisebb településekről, 8 százalékuk pedig kollégiumban lakik. Iskolatípusonként vizsgálva a kérdést elmondható, hogy - az általános iskolát leszámítva - a legnagyobb arányban a gimnáziumokban vannak a helyi diákok (53 százalékban). A szakközépiskolákban és a szakmunkás képesítést adó középfokú oktatási intézményekben pedig a bejárósok aránya a legmagasabb.

A lakóhely iskolatípusonkénti megoszlása

Ha a tanuló rossz jegyet visz haza, 14 százalékuk gyakran számíthat fejmosásra, a középiskolások közül leginkább a szakközépiskolákba járók. A szakiskolás diákok szüleinek jellemző inkább, hogy gyakran nincsenek otthon. A lecke kikérdezése az általános iskolások egyötödénél gyakori, míg a középiskolásoknál az alkalmankénti kikérdezés sem haladja meg a diákok egynegyedét. Éjszakára leginkább a szakiskolában és gimnáziumban tanulókat engedik el a szülők otthonról, 65 százalékuk nyilatkozott így.

3.2 Intézmények, szervezetek

Az óvodák jelentős részénél az a tendencia, hogy a szülők a körzetükbe működő intézménybe íratják gyermeküket. Mivel egyre több óvoda jelenik meg speciális programmal, folyamatosan nő azoknak a gyerekeknek a száma, akik nem lakóhelyükhöz legközelebb eső óvodába járnak. Ez sok esetben attól is függ, hogy a szülő igyekszik munkahelyéhez közel eső intézmény szolgáltatásait igénybe venni.

Az általános iskolák szintjén a körzetek meghatározása ellenére a szabad iskolaválasztás elve érvényesül. Sok iskolában jelenik meg speciális képzés, ami a szülőket készítheti arra, hogy ne a körzetükben lévő iskolákba írássák be gyermeküket.

Iskolán belül egyre inkább előtérbe kerül a tehetséggondozás. A városban több iskolában folyik speciális képzés az átlagon felül teljesítő gyerekeknek.

Az iskolák rendszeresen versenyeztetik tanulóikat megyei, regionális és országos szinten egyaránt. A legeredményesebb tanulókat, a tanáraikat az önkormányzat a Mecénás Tehetséggondozó Alapból jutalomban részesíti. A művészeti iskola diákjai is méltó színvonalon képviselik a várost az országos versenyeken és fesztiválokon, s külön kiemelkedő a zenekarok és a néptánc működése.

A másik ifjúságot érintő probléma a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása.

Az I Béla Gimnázium Kollégiuma 2005 óta az Arany János Kollégiumi Programot működteti, mely a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók érettségi vizsgához való jutását segíti elő.

Sok esetben hiányzik a szülők együttműködési készsége. A fogyatékos gyermekek nevelésénél több esetben a szülők nem engedték, hogy gyermekük speciális megsegítést kapjon. Főként a roma tanulók esetében sok a késés, az igazolatlan hiányzás, a gyermeknek nincs megfelelő felszerelése.

A tanórán kívüli tevékenységek főként a délutáni sport és szakköri tevékenységekre korlátozódnak. Az alsó tagozatban sok a napközis foglalkozás keretében zajló kulturális tevékenység. A felső tagozatban a szakkörök többsége a tehetséggondozást szolgálja.

Középiskolában jellemzők a felvételi előkészítők és a készségfejlesztés.

A rendszeres szórakoztató alkalmak közül az iskolákban leggyakoribb a disco és a teadélutánok, vagy osztály-bulik, de minden iskolában megjelenik a Farsang, vagy más iskolai eseményhez kötődő bál is (szalagavató, gólyabál).

Az iskola keretein túlmutató események közül néhány műfajhoz, más neves napok eseményeihez kötöttek ((pld.: versmondó versenyek, tanulmányi versenyek, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Határtalan vetélkedő). Szinte mindenütt megjelennek komplex iskolai kulturális események (pl.: Babits napok, Garay Napok, Dienes Nap, stb.). Örövendesen gyarapszik a komplex kulturális tartalmú táborok száma (pld.: sulitáborok, gólyatáborok).

3.3 Célok, feladatok

Az iskoláknak a minőségbiztosítás keretében megoldási módokat kell keresni a tehetséggondozás terén mutatkozó feladatok megoldására. A felkészítő tevékenység intenzívebbé tételével segíteni kell a tehetséggondozást (felkészült pedagógus, elegendő órakeret, pénzügyi források). A kiemelkedő tanulmányi versenyeredményt elérő általános és középiskolás tanulókat az eddigi gyakorlathoz hasonlóan elismerésben kell részesíteni, ehhez további anyagi forrás is rendelkezhető.

Emellett megoldási lehetőségeket kell keresni a halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küszködő fiatalok esélyegyenlőségének megszüntetésére, vagy legalább is mérséklésére.

Az elkövetkezendő években szorgalmazni kell a halmozottan hátrányos helyzetű Arany János Kollégiumi Program folytatását és hatékonyabbá tételét.

Az általános iskolai és középiskolai képzés közös jellemzője, hogy nem ad segítséget az önálló életkezdéshez. Az iskolából kikerülő fiatalok - speciális képzés kivételével - járatlanok a hivatalos ügyek intézésében, nincsenek tisztában alapvető állampolgári jogaikkal, s nem rendelkeznek ismeretekkel a gyermeknevelés terén. Fontos lenne ezért, hogy az iskolák, s főként a középfokú oktatási intézmények készítsék fel az utolsó két évben a tanulókat a munkavégzéssel kapcsolatos általános elvárásokra, kellő információval nyújtsanak segítséget a hivatalos ügyintézés alapvető szabályainak elsajátításában, ismertessék meg velük jogaikat.

Hasonlóképpen fontos a kiegyensúlyozott családi kapcsolatok, illetve a gyermekkel való helyes bánásmód kialakításához történő segítségnyújtás.

Ezért jelentős a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás, a problémák időben való átbeszélése, s a szülők bevonásával a közös megoldási lehetőségek kezelése.

Amennyiben a felszerelések hiánya a gyermek szociális helyzetére vezethető vissza, úgy a probléma megoldására az iskolának fel kell venni a kapcsolatot a polgármesteri hivatal szociális irodájával, illetve a gyermekjóléti szolgálattal.

Erre azért is lenne nagy szükség, mivel a felgyorsult, rohanó világban egyre kevesebb idő jut a családban a gyermekekre, s a megfelelő minta hiányában nagyobb valószínűséggel alakulnak ki negatív élethelyzetek.

4. Egészségügyi és mentálhigiénés ellátás

4.1 Helyzetelemzés

A vizsgált korosztály esetében az egészséget károsan befolyásoló tényezők a következő főbb csoportokra oszthatók:

- pszichoaktív szerek fogyasztása
- pszichés tényezők
- táplálkozás
- mozgásszegény életmód

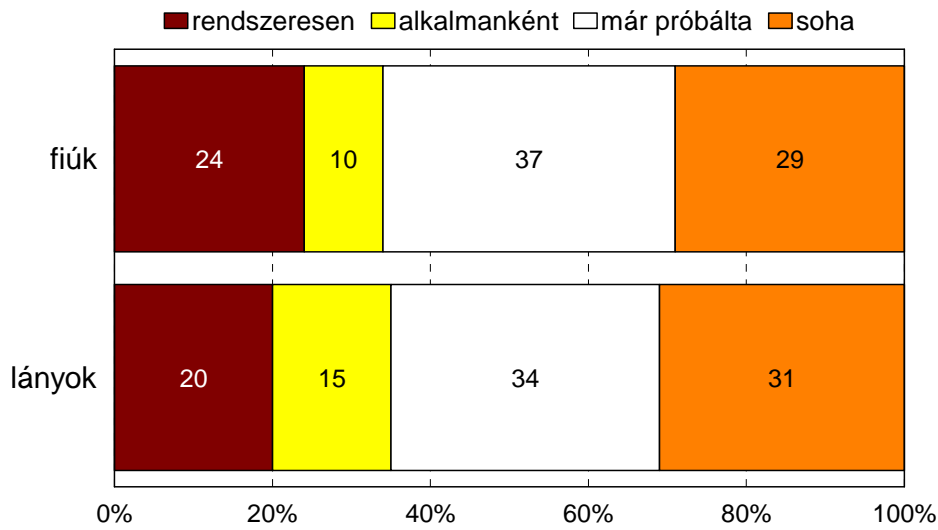
4.1.1. Pszichoaktív szerek fogyasztása

A tudatot és lelkiállapotot egyaránt módosító pszichoaktív szerek egyik része a modern társadalmakban élvezeti cikként szervesült, fogyasztásuk legális, kereskedelmi forgalomban hozzájuk lehet jutni. Hagyományosan ilyen anyagok az alkohol, a dohány, a kávé, a tea, bizonyos növényekből kivont vagy szintetikus úton előállított gyógyszerek illetve ide sorolhatók az utóbbi időben a különböző energia italok is. A pszichoaktív szerek másik része az európai kultúrkörben kevésbé szervesült, számos országban tiltott, illegális anyagok, drogok, kábítószeres (depresszánsok, stimulációs anyagok, hallucinogének, szerves oldószerek).

A vizsgált tanulók 22 százaléka rendszeresen dohányzik, további 13 százaléka pedig alkalmanként gyújt rá. A tanulók 35 százaléka válaszolt úgy, hogy nem dohányzik, de már kipróbálta. Azok aránya, akik soha nem is próbálták, 30 százalék.

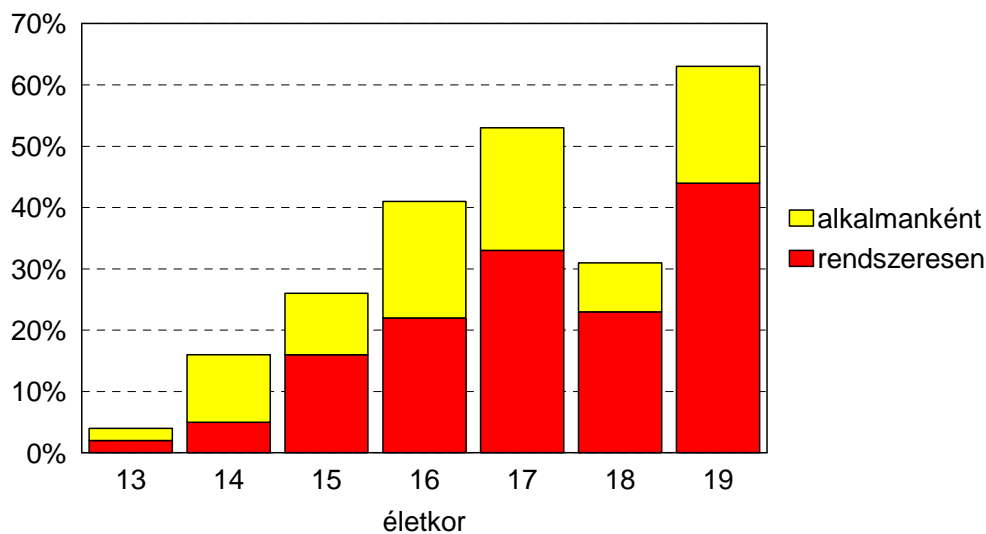
A fiúk között valamivel magasabb a rendszeres dohányosok aránya, a lányok viszont az alkalmi dohányosok körében vannak többen. Iskolatípus mentén tekintve, a kérdezett hetedik-es-nyolcadikos általános iskolások körében 3 százaléknál rendszeres, illetve 7 százalék alkalmankénti dohányos található. A gimnazisták körében 15 százalék dohányzik rendszeresen, addig a szakközépiskolásoknál ez az arány 22, illetve a szakiskolásoknál 36 százalék. A kollégisták egyharmada is rendszeresen gyújt rá, illetve a tanulmányi eredmény romlásával is egyre nő a dohányzók aránya, egészen a gyenge tanulók körében közel 50 százalékig.

A dohányzó tanulók aránya nemenként

Jól látható tendencia, hogy az életkor növekedésével hogyan emelkedik a rendszeresen és alkalmanként dohányzók aránya. A 14 évesek között már 5 százaléknyi a rendszeres dohányosok aránya, ez a következő korcsoportra megtriplázódik, majd folyamatosan emelkedik. Érdekes, hogy a 18 évesek körében némi visszaesés mutatkozik, azonban utánuk ismét emelkedés tapasztalható.

A dohányzó fiatalok aránya az életkor dimenziójában

százalékos megoszlás

Az életkor mellett a tanulmányi eredmény alakulásával is szoros összefüggésben van a dohányzás kérdése, sokkal kevésbé jellemző a jó és jeles tanulókra. Míg a gyenge

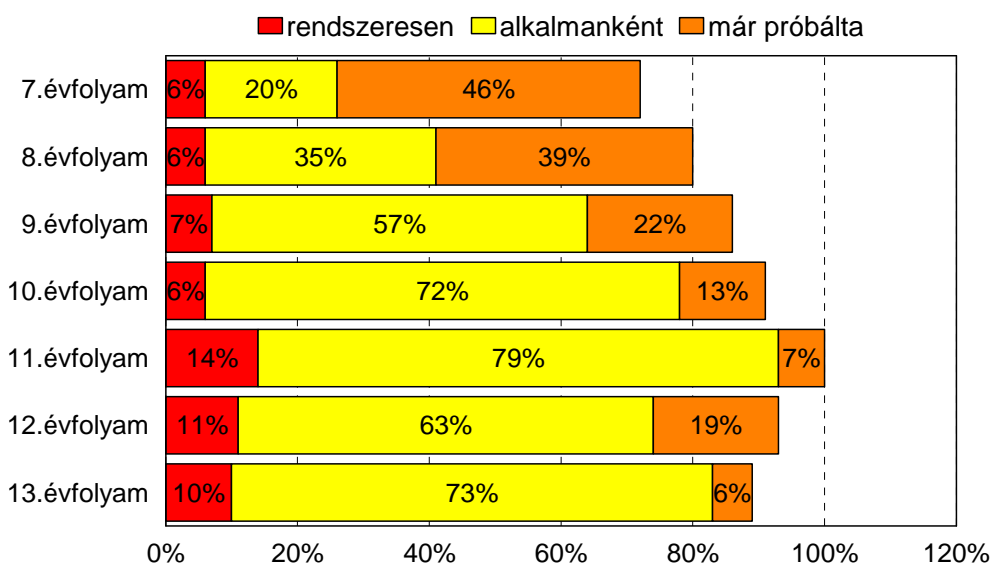
tanulmányi eredményt elért diákok 48 százaléka dohányzik, addig a jó tanulóknak 36 százaléka, a 4.5 fölötti átlagot elért tanulóknak pedig csak 12 százaléka (mindössze 5 százalékuuk rendszeresen).

Ha a szülői magatartástípusokat nézzük, akkor az derül ki, hogy az engedékeny szülők gyermekei közt vannak a legnagyobb arányban rendszeres dohányosok (27 százalék), bár a féltő szülői stratégia sem akadályozza ezt meg túlságosan (14 százalék), illetve a kemény szülők gyermekeinek is 21 százaléka rendszeres dohányos.

A magyar társadalomban a legelterjedtebb pszichoaktív szer, "drog" az alkohol. Ez érezhető a szekszárdi mintában is, ugyanis a vizsgált tanulók mindössze 11 százaléka nem ivott még soha alkoholt. Az általános iskolás tanulóknál a rendszeres alkoholfogyasztók aránya (napi vagy heti rendszeresség) 6, az alkalmankénti ivóké 26, az absztinenseké 43 százalék, a középiskolában a rendszeresen ivók 9, az absztinensek 15 százalékban vannak jelen, s kétharmaduk alkalmanként iszik. Azok aránya, akik sosem ittak még alkoholt 8 százalék.

Ha a nemek dimenziójában vizsgáljuk a kérdést, kiderül, hogy a rendszeresen alkoholt fogyasztó tanulók többsége férfi, míg az alkalmankénti ivók aránya hasonló a két csoportban (62 százalék). Az átlag azonban elfedi azt a tényt, hogy míg az középiskolák elsőseinek "csak" 64 százaléka iszik rendszeresen vagy alkalmanként, addig a másodikosainak már 78, a harmadikosoknak pedig 93 százaléka fogyaszt alkoholt. A legintenzívebb alkoholfogyasztás a kollégiumban lakó tanulókra jellemző.

Alkoholfogyasztás az évfolyam mentén

Az alkoholfogyasztás gyenge kapcsolatban van a tanulmányi eredmény alakulásával is. Míg a gyenge tanulók 66 százaléka fogyaszt alkoholt, addig a jó tanulóknak 71, a jeles tanulóknak pedig csak 55 százaléka. Jellemző, hogy az életkor emelkedésével nő az alkoholt fogyasztók aránya, de a szülő iskolai végzettségétől mindez teljesen független.

Bár nem sorolják a klasszikus egészségkárosítási módozatok közé a kávé fogyasztását, ugyanakkor túlzott fogyasztása, életformává válása esetén - különösen hosszabb távon

- gyengíti a szervezetet, ugyanúgy megbontja az egészséges rendszert, mint bármely más pótszer, ha szenvedéllyé válik (naponta 6-8 csésze kávé elfogyasztásának már jelentős veszélyei lehetnek). A kérdezett középiskolások 14 százaléka rendszeresen, 39 százaléka alkalmanként szokott kávét inni. Azok aránya, akik kipróbálták ugyan, de nem fogyasztanak szintén 32 százalék. A kávézók aránya - ahogy az feltételezhető - az iskolai évek alatt az életkor emelkedésével nő. Az általános iskola hetedik évfolyamán 5 százaléknyi a rendszeres kávéfogyasztó tanulók aránya, s további 21 százalék az alkalmankénti kávézóké. A középiskola elsőseinél 13 illetve 33 százalék ez az arány, a végzősöknél pedig 13 százalék a rendszeresen kávézók aránya, s az alkalmankénti fogyasztók köre is 44 százalékra.

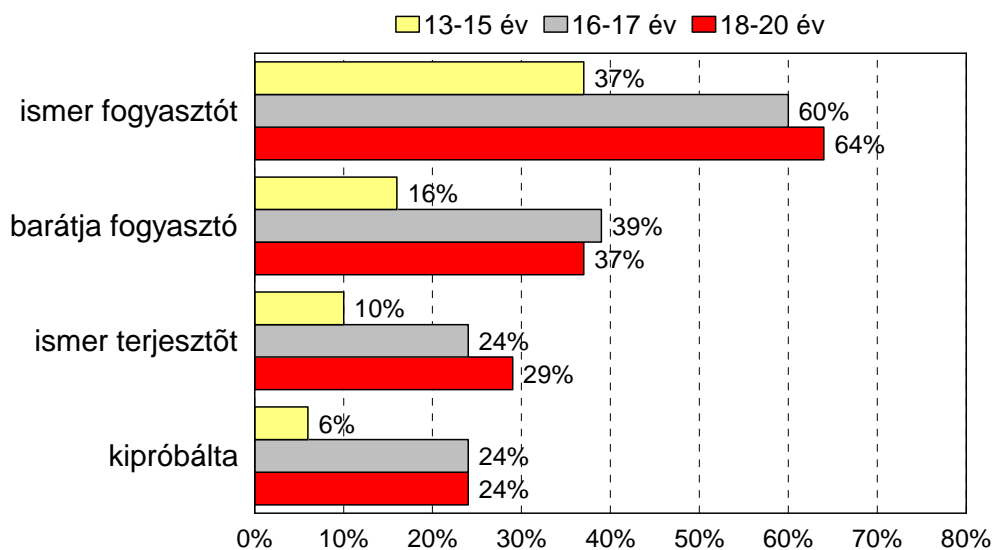
Az utóbbi években a fiatalok körében fokozatosan elterjedt egy másik értágító, serkentő hatású legális doppingyszer, az energia ital. Az energia italt (pl. Red Bull, Pop, stb.) a szekszárdi 7-14 osztályos tanulók csupán 10 százaléka nem próbálta ki még eddig, 13 százalékuk rendszeres, 54 százalékuk alkalmi fogyasztónak vallja magát e tekintetben. Az energia italok fogyasztásában nemek szerint nincs különbség, azonban kimutatható, hogy a gyengébb tanulók körében magasabb az ilyen italt fogyasztók aránya. Amíg a gyenge tanulók 35 százaléka iszik rendszeresen energia italt, addig a jeles tanulók mindössze 9 százaléka.

A legális szereknél sokkal kevésbé elterjedt a kábítószeres fogyasztása. A kérdezett tanulók 82 százaléka egyelőre nem próbált még ki semmilyen klasszikus értelemben használt kábítószer. A megkérdezett tanulók 14 százaléka már legalább egyszer kipróbálta valamelyik kábítószer, de ezeket nem fogyasztja. A fogyasztók 2 százaléka tekintheti magát alkalmi, és 1 százalék a rendszeres drogfogyasztónak - saját bevallása alapján. A valós arány azonban - feltételezhetően - ennél magasabb, ugyanis a megkérdezett tanulók fele (53 százalék) ismer olyan fiataalt, aki kábítószer fogyaszt, 30 százalékának a barátai körében is van drogos, s 21 százalékuk személyesen ismer olyan fiataalt, aki kábítószer árusít. Tapasztalataink szerint a kábítószer fogyasztó tanulók jelentős része a szigorú büntetőpolitikából fakadó törvénymódosítás óta (BTK szigorítás) rejtőzködve marad, még az anonim kérdőívekben sem vállalja drogfogyasztását, tudva, hogy jogilag is elítélhető cselekedetről van szó.

A középiskolán belül a háromféle képzési típusban eltérő arányban vannak drogfogyasztók, a gimnáziumokban 1, a szakközépiskolákban 4, a szakiskolákban 7 százalék használ rendszeresen vagy alkalmi jelleggel kábítószer.

Jól látható, hogy mind a fogyasztás, mind pedig a terjesztés tekintetében aktívabbá válik a kapcsolat az életkor emelkedésével. A kábítószer kipróbálását tekintve a 6 százaléknyi bevallott 13-15 éves fogyasztó a nagykorúság elérésére 24 százalékra nő, azok aránya akik tudnak arról, hogy barátjuk fogyasztó, több kétszeresére emelkedik. A leglazább kapcsolat az "ismer fogyasztót" kategória. Azon tanulók aránya, akik ismernek kábítószer fogyasztó fiataalt a 13-15 éveseknél még "csak" 37 százalék, a középiskola végzőseinél már 64 (!) százalék.

A tanulók kábítószerrel való kapcsolata

Megállapítható, hogy a drog szempontjából az átlagnál veszélyeztetettebbek a közepesen kvalifikált családi háttérrel rendelkező, de gyengébb (közepes vagy gyenge) tanulmányi eredményt elérő tanulók valamint a vidéken élő diákok.

A drogozó fiatalok 73 százaléka nyilatkozott úgy, hogy van kábítószer fogyasztó barátja. Ezzel szemben, akiknek nincs drogfogyasztó barátja 90 százalékban nem is próbált még ki valamilyen kábítószerrel.

4.1.2. Pszichés tényezők

Napjainkban egyre komolyabb gondot okoz a társadalom mind szélesebb rétegeit érintő különböző pszichés problémák megléte és megjelenése. A mindennapi élethez szükséges javak megteremtése, az ehhez szükséges több munka már önmagában is stresszhelyzetet okozhat. Ezt a kedvezőtlen tendenciát még jobban felerősíti a soha nem látott technikai fejlődés negatív fejleményeinek tekinthető egyre gyorsuló életritmus felvétele. A rossz pszichés állapot az élet minden területén érezteti hatását: negatívan befolyásolja a munkavégzést, emellett a családi életre, az egyén érzelmi állapotára is igen rossz hatással van.

Ilyen körülmények között a fiatalokra óriási nyomás nehezedik: az iskolában folyamatosan meg kell felelniük az egyre növekvő elvárásoknak.

A tanulók többsége a lelki állapotára vonatkozó negatív jellemzőket általában nem érezte magára nézve igaznak, ugyanakkor a vizsgált 7-14. évfolyamosok harmada kisebb nagyobb intenzitással, de küszködik valamilyen lelki problémával.

A diákok több mint fele nyilatkozott úgy, hogy gyakran idegeskedik, 24 százaléka érzi néha úgy, hogy senkinek sincs rá szüksége. A gátlásossággal 30 százalékuk, a magány érzetével 25 százalékuk, félelemérzéssel pedig minden ötödik tanuló küzd több-kevesebb rendszerességgel. Az alvászavar 18 százalékuknál jelentkezik. Külön vizsgálva az általános iskolásokat és a középiskolásokat megállapítható, hogy a középiskolásokat magasabb arányban jellemzik a pszichés problémák.

Ha összevonjuk a pszichés problémákat (félelemérzés, magány, gátlások, alvászavar, idegesség, feleslegesség érzése) egy közös változóba, akkor a diákok 29 százalékánál

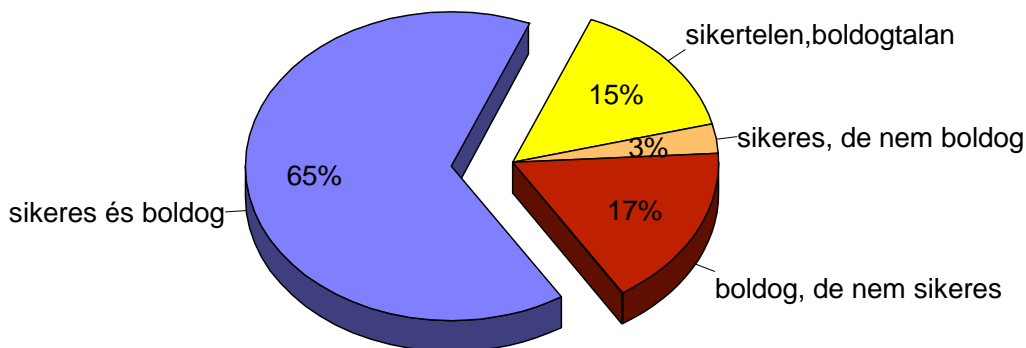
találtunk legalább egy itemet, 18 százaléknál minimum kettőt, s a tanulók 28 százaléknál három vagy több pszichés probléma alkalmankénti vagy gyakori előfordulását regisztráltuk. Érdemes összegezni a pszichés problémákat egy közös változóba, mely egy 0-100 közötti szám lesz. Az index városi átlagpontszáma 34.

A lelki problémákkal szignifikánsan magasabb arányban küszködnek a lányok, a kollégisták, a szakközépiskolások, a gyenge tanulók és a nem teljes családban élők.

A tanulók lelki állapotát jellemezni lehet azzal is, hogy mennyien vallják magukat boldognak, illetve sikeresnek. Azok, akikre teljes mértékben igaz, hogy sikeres életet élnek, a válaszadók 14 százalékát adják, de további 44 százalék is inkább igen választ adott. Az alapvető demográfiai jellemzők szerint tekintve a fiúk között 7 százalékkal magasabb azok aránya, akik úgy vélik sikeresek. Arra a kérdésre, hogy boldog életet élnek-e, a tanulók túlnyomó többségben igent válaszoltak, 39 százalékuk teljes mértékben, 41 százalékuk inkább egyetért.

A sikeres és boldog élet között erős pozitív összefüggés van ($r=+0.54$). A sikeres és boldog életet élő tanulók aránya 65 százalék. A boldog, de nem sikeres tanulóké 17 százalék, a sikeres boldogtalanoké 3, míg a boldogtalan és sikertelen diákok aránya 15 százalék. Ez azt is jelenti, hogy a boldog élet, és a boldog élet jellemző értékei könnyebben élhetők a tanulók számára.

A sikeres és boldog tanulók aránya

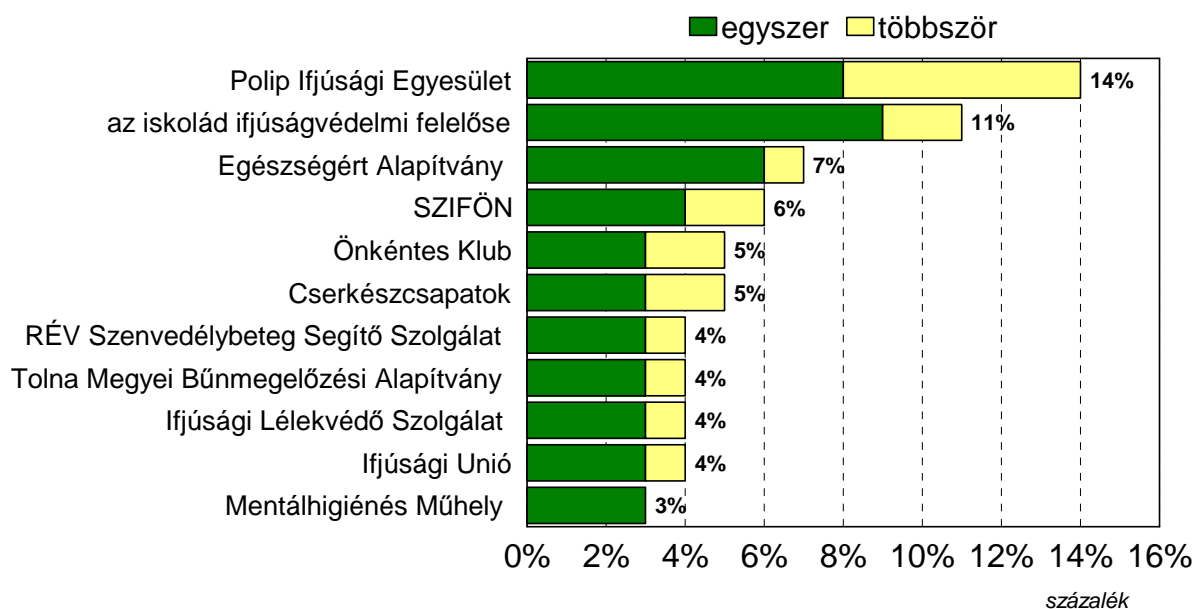
	a pszichés problémák intenzitása a fiúknál	pszichés problémák intenzitása a lányoknál
sikeres és boldog	23	32
boldog de nem sikeres	29	44
sikeres de nem boldog	26	50
sikertelen és boldogtalan	42	64

pontszám százfokú skálán

A sikeres tanulók körében a lelki problémákat jelző index értéke 27 pont, míg a magukat sikertelennek vallóknál 45. Még nagyobb az eltérés a boldog/boldogtalan dimenzióban, a boldog diákoknál 29, a boldogtalanoknál ehhez képest 21 ponttal több, 50 pont a pszichés problémáit mutató index értéke.

A tanulók problémáikkal több segítő intézményhez is fordulhatnak a városban. Ennek ellenére igen alacsony azok aránya, akik igénybe veszik az intézményes segítő hálózat szolgáltatásait. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mivel a vizsgált 7-14. osztályos korosztály lélekszáma több ezer fő, a néhány százalékos említési arány is több száz tanulót jelent a városban. A legtöbb tanuló által megkeresett intézmény, a Polip Ifjúsági Egyesület, melyet a megkérdezettek 8 százaléka egyszer, 6 százaléka többször is megkereste már.

Az alábbi intézményekhez fordultál már valamilyen problémával ?

Fontos információ az is, hogy melyek azok az intézmények, szervezetek, amelyek létezéséről nem is tudnak a fiatalok. A felsoroltak közül az iskolai ifjúságvédelmi felelős, a bűnmegelőzési alapítvány és az Egészségért Alapítvány létezéséről a tanulók 20-22 százaléka nem hallott, a RÉV Szenvedélybeteg Segítő Szolgálatról és a SZIFÖN-ről 24-25 százaléka nem tud, az Önkéntes Klubról, a cserkészcsapatokról, az Ifjúsági Unióról és az Ifjúsági Lélekvédő Szolgálatról 26-27 százaléka, illetve a Polipról és a Mentálhigiénés Műhely létezéséről 28-31 százaléka nem tud - saját bevallásuk alapján. (Valószínű nincs is kellő információjuk ezen szervezetek működéséről, tevékenységéről.)

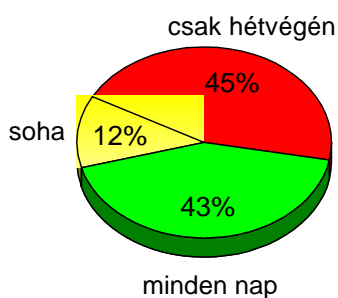
Ha nem nagyon használják a humánszolgáltató intézményeket, joggal tehető fel a kérdés, hogy a felmerülő problémáikat kivel osztják meg, kihez fordulnak segítségért elsősorban. Más vizsgálatokból az derült ki, a középiskolásoknak szerencsére a legfontosabb segítői hátterük a szüleik, a legtöbb problémával hozzájuk fordulnának. Anyagi problémával, életvezetési gondokkal, tanulmányi nehézségekkel elsősorban őket keresik meg. Szerelmi problémára elsősorban a baráti körben keresnek válaszokat, kortársaikkal osztják meg e gondjaikat. A diákjogi problémák tekintetében

megosztottabbak, egy részük a barátokhoz, egy részük a tanáiraikhoz fordulnak, s ez az a probléma csoport, aminek megoldásában szerepet szánának néhányan a segítő szervezeteknek is.

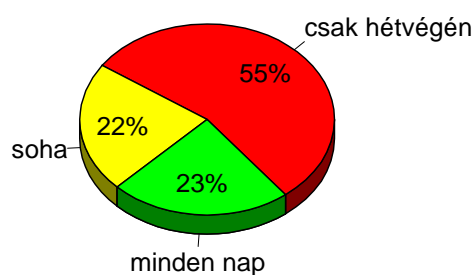
4.1.3. Táplálkozás

A fiatalok egészségromlásának fontos okozója a korán kialakított egészségtelen életmód. Ezek között gyakran első helyen szerepel a helytelen, egészségtelen táplálkozás. A diákok egyharmada minden nap, 51 százalékuk csak hétfévente szokott otthon, elindulás előtt reggelizni, 16 százalékuk pedig soha sem reggelizik. Az életkor emelkedésével egy kicsit csökken a naponta otthon reggelizők aránya, ellenben a szülő iskolai végzettségnek emelkedése pozitívan befolyásolták a válaszokat. Míg a képzetlen családok gyermekeinek 23 százaléka reggelizik mindennap, addig a diplomás családoknál ez az arány 46 százalék.

Szoktál otthon reggelizni?

13-15 évesek

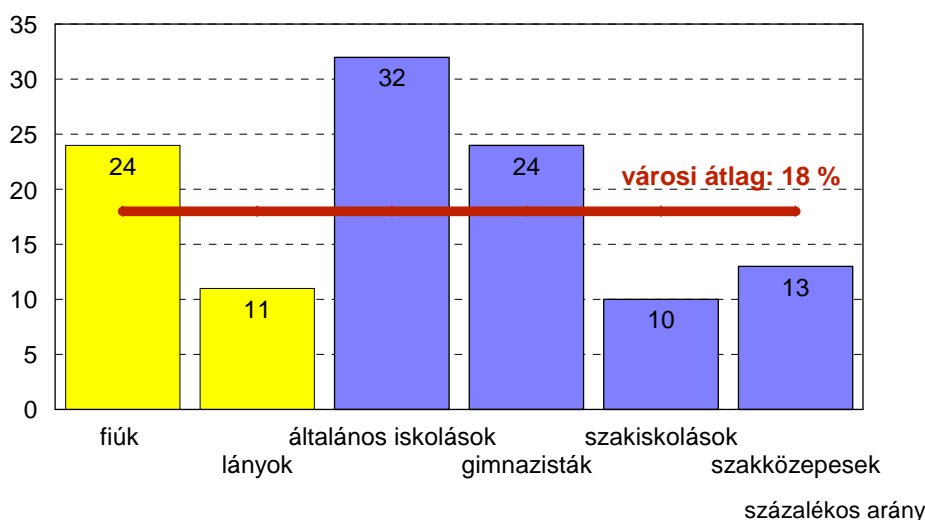
18-20 évesek

4.1.4. Testedzés, mozgás

Az életmóddal kapcsolatos másik elterjedt probléma a rendszeres testmozgás, a sport hiánya. Az ifjúsági korosztály azon rétege számára, amely a közoktatásban, illetve a felsőoktatásban részt vesz, az állam egyrészt tanórai foglalkozások keretében kötelezően előírja a testnevelés órákon való részvételt, másrészt iskolai sportkörök működtetésével a tanulók számára a mindennapos testedzés lehetőségét biztosítja.

A megkérdezett tanulók 18 százaléka sportol napi rendszerességgel az iskolai tanórán kívül, további 19 százalék hetente többször mozog. Heti rendszerességről 22 százalék nyilatkozott. Azok aránya, akik soha nem sportolnak saját bevallásuk szerint 18 százalék.

A napi rendszerességgel sportoló tanulók aránya

Jellemző, hogy a fiúk és a fiatalabb (13-15 éves diákok) az átlagnál sportosabbak, rendszeresebben mozognak. A település szerint is mérhető különbség, míg a szekszárdi lakosú tanulók 25 százaléka sportol valamit naponta, addig a bejárós és a kollégista diákoknak 14-16 százaléka, ők - feltehetően időhiány miatt - inkább a heti rendszerességet preferálják.

Tanulmányi átlag szerint a jeles tanulók körében magasabb a napi és egy kicsit alacsonyabb a heti rendszeresség, míg a közepes tanuló diákoknál fordított a helyzet.

Arról is megkérdeztük a tanulókat, hogy a különböző tartós egészségi problémák jellemzőek-e rájuk. A szekszárdi diákok egyötöde szemüveges, egynegyedük szenved valamilyen allergiától, 24 százalékuk lúdtalpas és másik 24 százalékuknak - saját bevallásuk alapján - rossz testtartása van. Ez utóbbiak aránya különösen magas a lányoknál, akik között egyébként több a szemüveges és az allergiás is.

Részben az egészségmegőrzés, részben pedig a szabadidő eltöltésének témaköréhez tartozik a sportolási lehetőségek használata. Szekszárdon több mint harminc különböző sportágat üzhetnek szervezett keretek között a város fiataljai. A fiúk legnagyobb arányban kondizni, kerékpározni, horgászni és focizni járnak (21-28 százalék), de az asztalitenisz, a természetjárás, az úszás és a kosárlabda is több mint 10 százalékukat fejleszti. A lányok körében a kerékpározás a legnépszerűbb, 20 százalékuk üzi alkalmanként ezt a sportágat. Ezen kívül csak a természetjárás, az úszás, a jég- és görkorcsolya kapott 10 százaléknál nagyobb említési arányt.

Az is fontos információ, hogy melyek voltak azok a sportágak, amelyeket régebben üztek a megkérdezettek, de már abbahagyták. A lista a fiúknál hasonló a jelenlegi preferenciához (labdarúgás, asztalitenisz, úszás, kosárlabda, sakk) kiegészítve az atlétikával és a kézilabdával, ez utóbbit a fiúk 13 százaléka üzte korábban. A lányok több mint 10 százaléka nyilatkozott úgy, hogy korábban üzte, de már abbahagyta az úszást, kézilabdát, a kosárlabdát, az atlétikát, a modern táncot, a görkorcsolyát, aerobicot illetve a labdarúgást. Összeadva a jelenleg is üzött, illetve a már abbahagyott sportokat kiderült, hogy a fiúk 47 százaléka focizott/focizik, de a kondizással, a horgászattal és a kerékpározással is több mint 30 százalékuk próbálkozott. A lányok - akik egyébként alacsonyabb arányban sportolnak - körében a toplistát az úszás vezeti (36 százalék), kerékpározással 30 százalék, kézilabdával 27 százalék próbálkozott.

Jellemző, hogy a fiúk átlagosan 2, a lányok 1.5 sportágat űznek. A szülő iskolai végzettségének emelkedésével nő az űzött sportágak átlagos száma, ugyanakkor az életkor előrehaladtával ellentétes tendencia mérhető. A jövőben a fiúk átlagosan három új sportágat terveznek kipróbálni, míg a lányok négyet.

4.1.5 Intézmények, szervezetek

A fenti jelenségek nem szívderítők. Az önkormányzatra hárul annak feladata, hogy a maga eszközeivel e kedvezőtlen tendenciákat próbálja befolyásolni, a vázolt problémák megoldására törekedve. Ennek hatékonyságához világos stratégiára van szükség, ami azt jelenti, hogy felméri a területen eddig elvégzett munkát, számba veszi a munkában résztvevő szakembereket és intézményeket, velük folyamatos együttműködést kezdeményez és segítségükkel meghatározza a feladatokat.

Ilyen kezdeményezés volt a kábítószer probléma ellen küzdő szervezetek képviselőinek együttműködése által a szekszárdi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) létrehozása 2001-ben.

A KEF feladatát képezi a város drogstratégiájában megfogalmazott célkitűzések megvalósítása. E területen nagyon fontos feladat a szemléletformálás, a problémaérzékenység növelése. A KEF minden évben kiadvány készítésével és terjesztésével, konferencia szervezésével kívánja minél szélesebb réteghez eljuttatni a problémával kapcsolatos információkat. A KEF feladatként tűzi ki az iskolai drogvédelem mellett a család és szabadidős programok, a gyermekvédelem és a rendőrség prevenciós munkájának koordinálását is. Az elsődleges megelőzés a védőnők, háziorvosok, civil szervezetek, egyház, családvédelmi tanácsadó szolgálatok, iskolák segítségével valósulhat meg.

2007. év végén a Dél-Dunántúli Regionális Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (DREKEF) koordinálásával a régió nyolc városában – köztük Szekszárdon is – átfogó felmérés készült a 8. és 10. évfolyamos fiatalok legális és illegális szerhasználattal kapcsolatos ismereteiről, attitűdjeiről és veszélyeztetettségük mértékéről, illetve az iskolai egészségfejlesztés – ezen belül kiemelten a drogvédelem – jelenlegi helyzetéről.

Az eredmények azt mutatják, hogy a fiatalok körében jelentősebb probléma a legális szerekkel kapcsolatos attitűd – elfogadóbb magatartás, alkalmi, illetve rendszeres használat –, mint az illegális szerek problémaköre. A fiatalok nem tartják drognak az alkoholt vagy a dohányzást, ezért jelentős számban élnek is ezekkel a szerekkel.

Megállapítható volt továbbá, hogy a diákoknak jelentős igénye mutatkozik az életvezetéssel, párkapcsolattal, érzelmi konfliktusokkal kapcsolatos segítségnyújtásra, tanácsokra. Az ez iránti magas arányú igény azt is jelenti, hogy a fiatalok nem rendelkeznek az élethelyzeteik megoldásához szükséges mintakészlettel, elfojtásaik, kudarcaik addiktív viszonyok kialakítását is eredményezhetik.

Következésképpen a diákok számára nyújtandó prevenciós beavatkozások tervezésénél, az egyes osztályokra, iskolára vonatkozó eredmények ismerete mellett, kiemelten fontos, hogy ezek a programok szélesebb értelmezési keretben fogalmazzák meg a kábítószereseket (legális és illegális szerek), azok használatának veszélyeit, mutassák be az egészséges életmód alternatíváit, lehetőségeit, illetve az önismereti csoportmunka elméletét és gyakorlatát alkalmazva adjanak át a fiatalok számára eszközöket, készségeket élethelyzeteik megoldásához.

A város általános és középfokú intézményeiben a drogvédelem csoportfoglalkozások folyamatosan működnek.

A megelőző tevékenységet folytató szervezetek közötti együttműködés azonban esetleges, ezért lenne szükség a városban folyó egészségfejlesztő és drogvédelem csoportfoglalkozások tematikájának egységesítésére, a pedagógusok drogvédelem

képzésének elősegítésére, a szülők és az iskola tantestületének folyamatos tájékoztatására, prevenciós munkába való bevonására. Ezeknek a céloknak a megvalósulását a KEF lehetőségeihez mérten igyekeznek minél jobban elősegíteni. A városban működő szociális és civil szervezetek már eddig is vállaltak a gyermekvédelem érdekében szabadidős programokat, csoportok indítását, klubok szervezését. Ezen programok összehangolása azonban segítené, hogy a fiatalok a szabadidős alternatívák közül választhassanak, és így nagyobb az esély arra, hogy elkerüljék a drogfogyasztást.

4.2. Célok, feladatok

Az önkormányzat helyzetfelmérésre alapozva ösztönözze óvodai, iskolai egészségtervek készítését, a gyermek- és ifjúsági korosztály egészségének fejlesztése és az ahhoz szükséges feltételek alakítása érdekében. Az egészségtervek elkészítését pályázat kiírásával, módszertani anyag összeállításával segítse elő, a végrehajtást pedig évente elkülönített pályázati alap létrehozásával támogassa.

A családnvelést támogassa szakemberek, pedagógusok, a Családsegítő Központ, civil szervezetek, egyház, média bevonásával képzési programok, írott anyagok közreadásával.

Az önkormányzat célja, hogy az általa fenntartott oktatási intézményekben iskola pszichológust alkalmazzon, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű, magatartásproblémákkal küzdő gyermekek kezelésével kapcsolatban továbbképzés szervezése, támogatása pedagógusok részére.

Az önkormányzat a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkáján keresztül valósítsa meg a város drogstratégiájában megfogalmazott célokat összhangban a Nemzeti Drogstratégiával.

A KEF szakemberei a regionális komplex attitűdvizsgálat eredményei alapján veszélyeztetett iskolákat keressék fel, és igényeiket, szükségleteiket felmérve segítsék az iskolai egészségstratégia megvalósítását.

Az önkormányzat ösztönözze a városban működő valamennyi oktatási intézmény részvételét a KEF által szervezendő prevenciós kerekasztal-megbeszélésen, melynek célja az iskolák tájékoztatása a vizsgálati eredményekről.

A saját fenntartású intézmények számára javasolja, hogy pályázzon az OKM-SZMM által kiírt drogprevenciós és egészségfejlesztő pályázatra. Ennek érdekében felkéri a KEF szakembereit, hogy informálják az iskolákat.

Az önkormányzat támogassa a városban működő általános iskolákat, hogy a 2008-2009-es tanévben delegáljanak tanulókat Az Egészségért Alapítvány által szervezett kortárssegítő képzésre, és segítsék elő a prevenciós munkájukat.

A közoktatás területén el kell érni, hogy az egészségmegőrzés, a testnevelés és a diáksport szempontjai, célkitűzései, feladatai kellő mértékben és komolysággal érvényesüljenek az oktató-nevelő munkában. Célként kell megfogalmazni a mindennapos testnevelést. A testi nevelés hatékonyságát a tanóra testnevelés mellet a diáksport tevékenység is növeli. Mivel a kötelező testnevelési órák nem érik el a megfelelő hatékonyságot, biztosítani kell a diákok önszerveződésére épülő iskolai sportkörök működését, szakképzett pedagógus segítségével. Ezen kívül az iskolákban működő sportköröknek biztosítani kell azt is, hogy egyes diákok, minőségi, teljesítményorientált sporttevékenységekhez jussanak, amellyel a későbbiekben az élsport területén is megmutathatják magukat. Fontos, hogy az iskolák, és az egyesületek között a kapcsolat szorosabbá váljon. Célunk, hogy a felek között egy együttműködési megállapodás jöjjön létre a tanulók érdekeit figyelembe véve.

A gyógytestnevelés szinte minden városi fenntartású intézményben jelen van városunkban. További célunk, hogy a gyógytestnevelési szűrések hatékonyan - hatékonyabban működjenek, és a szükséges mozgásformát megtaláljuk a gyermekek számára.

Ezt figyelembe véve kiemelt feladatként kezeljük, hogy intézményeink mindegyikében a rendszeres szűréseket követően megszervezésre kerüljenek a szakszerű gyógypedagógiai foglalkozások. Támogatjuk, hogy az intézmények a fenntartó segítségével keressék a pályázati lehetőségeket és azokat ki is használják, annak érdekében, hogy a speciális testnevelési órák hatékonyabbak legyenek.

Az úszásoktatás a városi intézményekben működik. Kiemelt célja a városnak, hogy az úszásoktatást óvodás kortól általános iskolás korig térítésmentesen biztosítsa. Fő célunk ez, hiszen az úszás a gyermekek gyógytestnevelésében is szerepet játszik, illetve preventív tényezőként is jelen van.

A szabadidősport, illetve a rekreációsport az ifjúság gazdasági helyzetétől függetlenül egyre nagyobb szerepet tölt be az egészséges életmód kialakításában. Mind többen vesznek részt a városi szervezésű versenyeken, alapfokú bajnokságokon, sportnapokon.

A korcsolyapályát, mint új sportolási lehetőséget a város minden évben a téli időszakban biztosítani kívánja a lakosság részére.

Az extrém sportpálya az élményfürdő megépítése miatt más helyszínre költözik. A konkrét helyszín kijelölése folyamatban van.

Az egészséges életmód kialakításához, a fiatalok hasznos időtöltésének több olyan sportnapot szervez a város, ahol a résztvevők a hagyományostól eltérő mozgáslehetőségekkel ismerkedhetnek meg (pl.: utcai kosárlabda, sportmajális, kihívás napja stb...)

A sportolás és az egészséges életmód kialakításához a város ösztönző beruházásokat tervez.

A Városi Sport- és Szabadidőközpont területén a következő létesítmények kerültek (kerülnek) megvalósításra:

1. Sportuszoda és élményfürdő:

- fedett uszoda és élményfürdő építése a városi sportpályán.

Első lépésben a fürdő nyitott létesítményeinek kialakítása kerül sorra. Várhatóan 2009 tavaszán kezdődik a beruházás és a teljes befejezésre 2010. végén 2011. elején kerül sor.

2. Sportpályák

- nagypálya méretű műfüves labdarúgó pálya – a 4 db salakos kispálya helyén,
- 2 db futsal méretű műfüves labdarúgó pálya – a katlan pálya és a salakos kispályák közötti területen,
- katlan pálya befűvesítése,
- öltöző épület az atléták és a külsős labdarúgók részére a volt Dózsa vendéglő helyén,
- műanyag borítású 8 sávós atlétikai pálya megépítése a tarackos pályán, illetve a jelenlegi vásár területén. A pálya minden jellegű atlétikai verseny lebonyolítására alkalmas lesz.

A beruházás 2008 decemberében kezdődik, és várhatóan 2009-ben átadásra kerülnek a pályák.

Az egyes oktatási intézmények, az ifjúsági korosztály és a városvezetés közötti kommunikáció nagyon fontos tényező.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata 2000. óta foglalkoztat ifjúsági referenst.

Az ifjúsági referens feladatai között szerepel a SZIÉF (Szekszárdi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum) működésének koordinálása, programtervének, feladatainak figyelemmel kísérése, a SZIFÖN (Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat) munkájában szakmai segítségnyújtás, a diákképviselőkkel való kapcsolattartás. Valamint további feladata: önkéntes tevékenységek támogatása, folyamatos kapcsolattartás az általános és középiskolák diákönkormányzataival, a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Főiskolai Kar Hallgatói Önkormányzatának vezetőjével, a Kábítószér Egyeztető Fórummal és egyéb szakmai szervezetekkel, amelyek fiatalokkal foglalkoznak.

Az ifjúsági referens kiemelt feladata a város általános és középiskolában dolgozó, ifjúsági ügyekkel foglalkozó szakemberrel való rendszeres kapcsolattartás, a felmerülő problémák összegyűjtése, az igények felmérése. (pld.: a Szekszárdi Vasárnap alakítson ki egy ifjúsági rovatot, amelyben az ifjúságot érintő területek kérdései kapjanak helyet).

5. Szociális ellátás

5.1. Helyzetelemzés

Köztudott, hogy az elsődleges szocializációs közeg, a család meghatározó szerepet tölt be az egyén életében. Nemcsak a neveltség és az erkölcsi szint alakulásának legfontosabb színtere, hanem követendő mintákat, életmódbeli mintázatokat, kulturális tőkét ad át a felnövekvő generációknak, továbbörökíti az adott mikroközösségre jellemző viselkedés íratlan szabályait. A tanulóval egy háztartásban élő személyek említési arányait vizsgálva kiderült, hogy a legintenzívebb kapcsolata a tanulóknak édesanyjukkal van, az összes 7-14 évfolyamos tanuló 91 százaléka él szülőanyjával közös családban. Édesapjukkal már kevesebben vannak napi kapcsolatban, a tanulók 78 százaléka adott ilyen választ. A szekszárdi diákok 72 százalékaival egy háztartásban testvér is van.

Természetesen a testvéreken és az édes szülőkön kívül más személyek is előfordulhatnak a családokban. Gyakran fordul elő, hogy két generációnál több él közös háztartásban, a tanulók 12 százaléka említette, hogy a nagyszülő is náluk lakik. A válasz után újraraházasodott szülővel mostohaszülő érkezhethet a tanuló családjába, ez történt a tanulók egytizedénél.

A családok szerkezetét tekintve a Szekszárdon tanuló diákok fele él mindkét szülőjével és testvéreivel, míg 9 százalék mindkét szülővel, de egyedüli gyermekként. Ehhez jön még 8 százalék, ahol a szűk családba a nagyszülők is beletartoznak. Mindent összevetve a vizsgált tanulók kétharmadára lehet mondani, hogy nem csonka családban él (szándékosan nem a „rendezett” kifejezést használtuk, mivel rendezett családi életet csonka családban is lehet élni, míg a teljes család nem feltétlenül garancia erre).

A csonka, sérült családban, vagy nem a két édes szülővel együtt lakó tanulók aránya valamivel átlag feletti a szakiskolákban, és azoknál a diákoknál, akiknek szülői alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A család összetétele, kulturális tőkéjének szintje mellett a másik fontos tényező, amely járulékos hátrányokat okozhat, a munkanélküliség. A diákok számára a munkanélküliség – igaz egyenlőre csak közvetve, de - megélt jelenség. Szomorú tény, hogy a tanulók 21 százaléka családjában egy, míg 7 százalék családjában egynél több munkanélküli van. A munkanélküli családtag számos szempontból érinti hátrányosan a családot, elsősorban természetesen egzisztenciálisan, de az ebből eredő mentálhigiénés, értékrendi problémák veszélye sem elhanyagolható.

A munkanélküliséggel sújtott családok aránya alacsonyabb a gimnazisták körében, s magasabb a szakiskolások és szakközépiskolások családjában.

A családi élet legfontosabb színterei a hétköznapiak látszó események, közös programok, amikor a család élete a közösségben zajlik. A családi kapcsolat minőségét az interperszonális interakciók száma alapján próbáltuk meghatározni.

A diákok többsége tud kihez fordulni, ha kérdése van, illetve meg tudják beszélni problémáikat. A megkérdezettek nagy része hétköznapi legalább egy alkalommal egyszerre együtt étkezik családtagjaival. A szülők többsége sokat aggódik, ha nem kerülnek haza időben gyermekeik. Szerencsére igen ritka az alkohollal vagy cigarettával való kínálás, valamint a fizikai bántalmazás, és azt sem lehet elmondani, hogy a szülők vagy más családtagok gyakran kérdeznék ki a leckét.

Éjszakára leginkább a szakiskolában és gimnáziumban tanulókat engedik el a szülők otthonról, 65 százalékuk nyilatkozott így. A szülői stratégiát jelentősen befolyásolhatja az elért tanulmányi eredmény is.

A válaszadó diákok egyharmada állította, hogy gond nélkül megélnék, 40 százalék családjának be kell osztani a keresetét, hogy kijöjjön belőle, 20 százalék nyilatkozott kisebb anyagi gondokról és 7 százalék állította, hogy ezek a gondok igen gyakoriak. Az anyagi

helyzet megítélését százfokú skálára vetítve 66 pontot kapunk. Azok aránya, akik gond nélkül élnek a gimnáziumban a legnagyobb (41 százalék), míg anyagi gondokról a szakiskolások tanulók vallottak a legmagasabb arányban.

Milyennek ítéled a családot anyagi helyzetét?

	általános iskola	gimnázium	szakközépiskola	szakiskola
gond nélkül megélünk	34	41	33	27
általában beosztással, de kijövünk a keresetből	41	39	41	38
néha kisebb anyagi gondjaink vannak	22	15	17	27
gyakran vannak anyagi gondjaink	3	5	9	8

százalékos megoszlás

Jellemző tendencia, hogy a szülő iskolai végzettségének emelkedésével javul a család és benne a tanuló anyagi helyzete, s az is mérhető, hogy a vidéken élő tanulók nagyobb arányban nyilatkoztak úgy, hogy vannak anyagi problémáik.

A diákok nagy része rendelkezik info-kommunikációs eszközökkel. A megkérdezett diákok 71 százalékának van saját tévéje, további 11 százalékuk testvérével osztozkodik rajta. A fiatalok 56 százaléka rendelkezik saját számítógéppel, és további 28 százalékuk testvérével közösen használja. Mobiltelefonnal 2 százalék híján minden tanuló rendelkezik, és saját email címmel is 93 százalék.

A fogyasztói szokásokhoz, pénzforgalomhoz kapcsolódó jellemző, hogy átlagosan a tanulók egyharmadának önálló bankkártyája is van.

5.2 Intézmények, szervezetek

A települési önkormányzat gyermekvédelmi feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

Ezek a feladatok részben hatóságiak, részben pedig szolgáltatók:

5.2.1. Pénzbeli, természetbeni ellátások

A szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat rendeletben szabályozta a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok támogatásának rendszerét, segítve ezzel a gyermek családi környezetében történő ellátását, nevelését.

A helyi szociális rendelet a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére negyedévenként nyújtott átmeneti segély összege 5000 Ft (2008. évi adat) alkalmanként.

Ugyancsak 5000 Ft-ot (2008. évi adat) kaphatnak negyedévenként, gyermekenként azon családok gyermekei, akiknek ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni.

A gyermekvédelmi törvény alapján 2008. évben 1021 gyermek részére került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság.

Ezen jogintézmény lényege, hogy a bölcsődés, óvodás és az 1-6. évfolyam nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, a 6. évfolyam feletti nappali oktatásban részesülő tanuló intézményi térítési díjának 50%-ának finanszírozása állami normatívából történik.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultsága a tárgyév július 1-én, illetve november 1-jén fennáll, pénzbeli támogatást folyósít, melynek összege gyermekenként 5.500 Ft.

2008. évben július, illetve november hónapokban állami normatívából több mint 10 millió forint került kifizetésre rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény címén.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a tejfogyasztás növelése érdekében már több éve meghirdeti iskolatej programját. Szekszárd Megyei Jogú Város a meghirdetést követően folyamatosan bekapcsolódott az iskolatej programba, melynek keretében a fenntartása alá tartozó általános iskolákban tanuló gyermekek részére – az igények alapján – biztosítja az ingyenes iskolatej ellátást.

Az önkormányzat által biztosított ellátásokon túlmenően civil szervezetek által támogatott étkeztetési programok is működnek, így pl. a Magyar Máltai Szeretetszolgálat segítségével reggeliztetés a A Garay János Általános Iskolában, valamint a Gyermekétkeztetési Alapítvány is támogatja a rászoruló gyermekek étkezését.

5.2.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Szekszárdi Családsegítő Központ Gyermekjóléti Szolgálat 1997. november 1. óta működik. A Gyermekjóléti Szolgálat ellátások teljesítésével (gondozással), ellátások közvetítésével (szolgáltatás) és szervező tevékenységgel (szervezés) végzi munkáját.

A Gyermekjóléti Szolgálat a gyermekjóléti szolgáltatás keretében a következő feladatokat látja el:

- a nem veszélyeztetett gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése: tájékoztatás, tanácsadás, szabadidős programok szervezése,
- a családban élő gyermek veszélyeztetettségének megelőzése: észlelő és jelzőrendszer működtetése (iskolák, óvodák, védőnői szolgálat, rendőrség stb.)
- a családban élő gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése (család gondozás),
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése (utógondozás)
- felkérésre környezettanulmány készítése,
- helyettes szülői hálózat szervezése,
- területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésének megfelelően az örökbe fogadni szándékozók körülményeinek a feltárása,
- gyámhivatali megkeresés alapján az örökbe fogadni szándékozók és az örökbefogadott gyermek családba való beilleszkedésének a nyomon követése.

A Gyermekjóléti Szolgálat speciális szolgáltatása az iskolai és óvodai szociális munka. A szolgálat a gyermekintézményekben jelentkező, a családi háttér rendezetlenségére, működési zavaraira utaló problémák kapcsán felkeresi a családokat és segíti őket a szociális helyzetük, gyermeknevelési problémáik rendezésében.

Az iskolai, óvodai szociális munkának - a problémákra utaló jelek idejében való észlelésével, és a problémák még korai szakaszukban való kezelésével - döntő szerepe van a megelőzésben.

2001. február 1-től a Családsegítő Központ önálló szakmai egységként megkezdte működését a Családok Átmeneti Otthona.

5.2.3. Pályázatokkal, egyéb úton nyújtott támogatások

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat a szociálisan rászorult felsőoktatásban résztvevők számára jelent anyagi segítséget, összege az önkormányzati ösztöndíjrészből, a megyei támogatásból és az intézmény ösztöndíjrészből tevődik össze.

Önkormányzatunk évente 6 millió forinttal járul hozzá az ösztöndíjpályázathoz. A 2007-2008-as tanévben 114 fő, a 2009-es tanévben 120 fő részesül támogatásban.

5.2.4. Hatósági intézkedések

A jegyzői gyámhatósági tevékenységet 1 felsőfokú végzettséggel rendelkező ügyintéző látja el, akinek a feladatkörébe a következő gyermekvédelmi intézkedések tartoznak:

- teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele,
- gyermekek védelmébe vétele, annak megszüntetése,
- szülői nyilatkozat felvétele, melyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához,
- külön jogszabályban meghatározott esetekben ügygondnok, eseti gondnok kirendelése, felmentése, munkadíjának megállapítása,
- törvényben meghatározott esetekben a gyermek ismeretlen helyen való tartózkodásának megállapítása,
- azonnali intézkedést igénylő esetekben a gyermeket másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynek, illetve nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban, illetve bentlakásos intézményben való elhelyezése,
- szükség esetén szakértő kirendelése, felmentése, szakértői díj megállapítása,
- társhatóságok, bíróságok megkeresésére környeztanulmány készítése.

A gyermek veszélyeztetettséget megtestesítő okok többfélék lehetnek: egészségi, magatartási, anyagi vagy környezeti okok.

A veszélyeztetettséget kiváltó okok között az anyagi, környezeti ok (ezen belül lakásproblémák) állnak első helyen, ezt követik a magatartási, majd az egészségi okok. A veszélyeztetettség mértékének pontos, gyors felismerése döntően befolyásolhatja a gyermek további sorsát, ezért amíg a súlyosan veszélyeztetett gyermeket családjából hatósági intézkedéssel azonnal ki kell emelni, más esetekben a gyermek családban és alapellátás vagy védelembevétel elrendelésével kell megkísérlni a veszélyeztetettségi okok enyhítését vagy megszüntetését. 2008. évben Szekszárd városban a veszélyeztetett kiskorúak száma 352 fő volt, amely 258 családot érintett.

5.3. Célok, feladatok

A fiatalok szociális helyzetének vizsgálatához szorosan kapcsolódik Szekszárd város lakáshelyzete, illetve az önkormányzat ezzel kapcsolatos intézkedése, elképzelése.

A lakáskonceptió a 35 év alatti fiatal családok, házas és élettársak számára lakásgondjaik átmeneti megoldását garzonház vagy ún. „fecskeház” építésével kívánta segíteni. A ház átadására 2005. május 31-én került sor. 34 lakás épült (40m²/lakás- 4db másfél szobás a többi garzon). A kihasználtság 2005 óta 100%-nak mondható. Ezen fiatalok-5 évi elő-takarékosság után a lakáscélú kedvezmények, kedvezményes hitelek, önkormányzati támogatás igénybevételevel önálló otthon tudnak teremteni maguknak.

Míndezek alapján az önkormányzat szociális helyzet javítása érdekében megfogalmazott céljai a következők:

- a szociális területen dolgozók anyagi és erkölcsi elismerésének növelése,
- képzés, továbbképzés lehetőségének biztosítása,
- a család, mint érték támogatása az ellátó rendszerben,
- a szociálpolitikai ellátó rendszerben a törvény által előírt, még hiányzó elemek kiépítése (helyettes szülői rendszer kiépítése, működtetése)
- erőszak elleni küzdelem, családon belüli erőszak kezeléséhez segítségnyújtás,

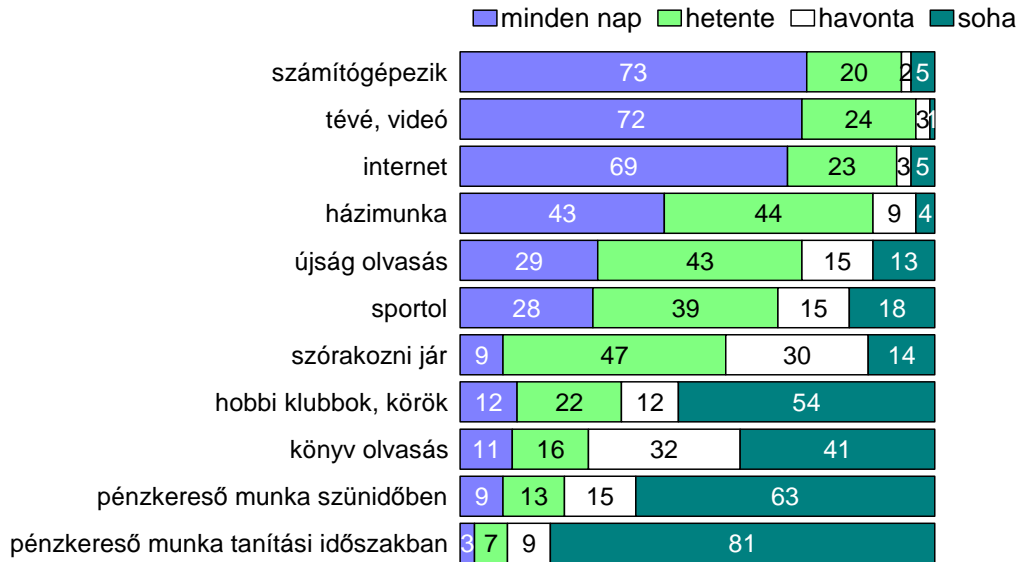
- kiemelt foglalkozás a veszélyeztetett, várandós anyákkal, valamint a sérült gyermekek családjával,
- a lakáskérdés kapcsán felmerülő feladatok: a helyi lakáscélú támogatásokról szóló rendelet (2/2002.(III.6.)) áttekintése, melyben az első lakásszerző fiatalokat saját tulajdonú lakás megszerzéséhez, lakás építéséhez, vásárlásához, bővítéséhez, cseréjéhez, korszerűsítéséhez, valamint lakástulajdon és önkormányzati bérlakás hiányában bérelt lakás lakbérének megfizetéséhez támogatása szerepel.

6. Szabadidő, kultúra, sport

6.1. Helyzetelemzés

A fiatalok életében meghatározó jelentősége van annak, hogy a szabadidejüket milyen módon töltik, mire van egyáltalán lehetőségük.

Mit csinálsz szabadidődben?

A fiatalok szabadidős tevékenysége valamivel enyhébben ugyan, de éppen úgy a passzív időtöltések felé tolódik el, mint a felnőttek esetében. Az első két helyen szereplő tevékenység nem okoz meglepetést. A számítógép, a tévé és a videó a legkönnyebben elérhető szabadidős tevékenység, és a legkényelmesebb is. Ezt követi az internetezés, a tanulók kétharmada ezt naponta végzi, és további 23 százalék pedig hetente. Ez egyébként nem a fiatalok sajátossága. A könyvek és újságok olvasása igen eltérő arányt mutat. Újságot napi rendszerességgel a tanulók közel egyharmada olvas, további 43 százalékuk hetente vesz kezébe újságot. A könyv olvasása már csak 11 százalékukat jellemzi napi rendszerességgel, további 16 százalékuk még hetente olvas.

A házimunka magas – napi és heti - említése azt mutatja, hogy a családok többségében van belső munkamegosztás, legalábbis a fiatalok így látják. Ez természetesen nem klasszikus szabadidős tevékenység, hiszen a többség kötelezőként éli meg. Némileg meglepő viszont a szórakozni járás viszonylag alacsony említési aránya (47 százalék havonta, és további 44 százalék ritkábban vagy soha sem jár).

A fiatalok által említett pénzkereső munkát nézve el lehet gondolni azon, hogy ez bizonyos értelemben negatív (ha más tevékenység helyett, kényszerből kell dolgozni), bizonyos értelemben viszont pozitív lehet (ha a szocializáció folyamatába megfelelően épül be). Szünidőkben a fiatalok egyötöde dolgozik napi vagy heti rendszerességgel, illetve tanítási időszakban minden tizedik fiatal végzi ezt. Jellemző, hogy a fiúk, bejárós tanulók és a szakmai képzést adó iskolákba járók (különösen a szakmunkások) körében illetve az idősebb tanulóknál gyakrabban említett tevékenység.

Az ifjúsági közösségi élményt adó klubok, szabadidős körök említései aránya alacsony, mindössze 12 százalékuknak jelent napi, és további 22 százalékuknak heti elfoglaltságot, a

fiatalok több mint fele elutasítja. Jellemző, hogy az internetes közösséggel aktívabb kapcsolatuk van a tanulóknak, mint a városban működő ifjúsági klubokkal és hobbi körökkel. A fiatalok leggyakrabban látogatott intézmények a város sörözői, pizzériái, de a kávézók, teázók és a diszkók is kedvelt találkozó és szabadidő eltöltési helyszínei a szekszárdi iskolásoknak. Gyorséttermekben (melyek nemcsak étkezési, hanem találkozási célokat is szolgálnak) minden tizedik szekszárdi iskolás kifejezetten gyakran, heti rendszerességgel megfordul. Ezeken a helyeken kívül gyakran látogatják a sportrendezvényeket és meccseket is.

Viszonylag sokan említették a könyvtárat is, bár itt azért figyelembe kell venni, hogy az iskolai kötelezettségekkel kapcsolatban is gyakran kell könyvtárba járni, ami nem feltétlenül szabadidős tevékenység a fiatalok szemében.

Nemek szerint hét esetben találtunk jelentős eltérést. A lányok gyakrabban járnak könyvtárba, színházba és a teázókban, kávézókban is sokkal többször fordulnak meg. Ugyanakkor a fiúk rendszeresebben látogatják a játéktérmet, a sörözőket, pizzériákat és a meccseket.

Szekszárdon az egyik legismertebb szórakozóhely a Zug, és ezért kíváncsiak voltunk arra, hogy a fiatalok milyen gyakran szokták látogatni ezt a helyet. A Szekszárdon tanuló fiatalok 70 százaléka még nem volt, 17 százaléka egy-két estére megy le évente. Hetente a fiatalok 7 százaléka (ezeknek fele többször is), és 6 százalék pedig havi rendszerességgel fordul meg ezen a szórakozóhelyen. Valamivel gyakrabban és néhány százalékkal többen mennek az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők gyermekei és a Szekszárdon lakó tanulók.

Korábban olvasható volt, hogy a fiatalok szabadidős tevékenysége az utóbbi évtizedben a passzív időtöltések felé tolódott el. A tévé, a videó, a számítógép és az internet az egyik legkönnyebben elérhető, legkényelmesebb szabadidős tevékenység, s a diákok az egyik legnagyobb elektronikus médiafogyasztók. A szekszárdi 7-14 osztályos tanulók egy átlagos hétköznap 138 percet töltenek a tévé előtt, ez hétfőtől péntekig átlagosan 11,5 órát jelent. Egy átlagos hétféle napon 218 percet, több mint három és fél órát töltenek a képernyő előtt. Ha mindent összeadunk egy átlagos tanuló egy héten 18,7 órát, azaz a hét 168 órájának 11 százalékát tölti tévé nézéssel. Mindössze a diákok két százaléka nyilatkozta, hogy nem tévézik.

A tévé nézési szokásokat befolyásolják az egyes társadalmi/demográfiai jellemzők. A fiúk, a fiatalabb diákok, a gyengébb tanulók és a képzetlen szülők gyermekei az átlagnál többet tévéznek, míg a diplomás szülők gyermekei, a jeles tanulók, a lányok valamivel kevesebbet. Iskola típus szerint még nagyobb eltérés mérhető, míg a gimnazisták csak heti 15,7 órát tévéznek, addig a szakközépiskolások már 19,5, a szakiskolások pedig 20,4 órát.

A számítógép egyelőre inkább fiús elfoglaltság, a lányoknál 40 százalékkal több időt töltenek előtte. Intenzívebb fogyasztás jellemzi a szakiskolásokat és szakközépiskolásokat, akik igen sok időt, napi 160-170 percet töltenek előtte. Többet számítógépeznek a Szekszárdon helyben lakó diákok, a gyengébben tanulók és a fiatalabbak.

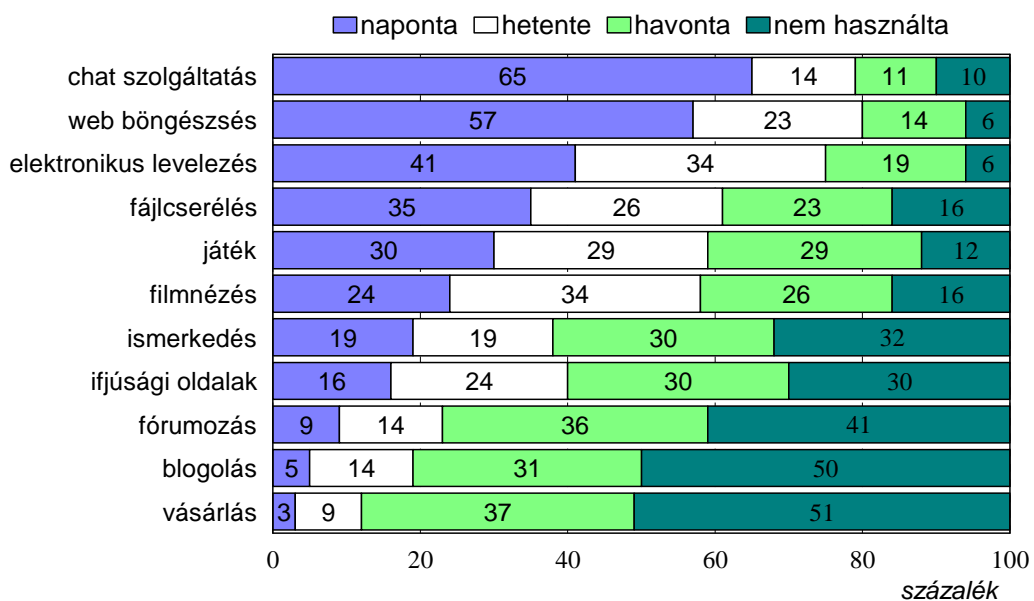
A diákok többségénél (35 százalék) 100 és 500 közötti a házikönyvtár állománya, ennél több a diákok 28, kevesebb pedig 20 százalékánál van. Az is jelzésértékű azonban, hogy a fiatalok közel egyötöde nem tudott tippelni.

A városban található írott médiumok közül a diákok leginkább a Tolnai Népiújság című lapot olvassák, kétharmaduk forgatja ezt gyakran vagy alkalmanként. A városi önkormányzat lapját, a Szekszárdi Vasárnapot a diákok 28 százaléka olvassa rendszeresen vagy alkalmanként, azonban az összes médium között ezt ismerik legkevésbé a diákok, 40 százaléka vallott erről. (A középiskolások nagy része nem szekszárdi lakosú, ezért nem ismerhetik a lapot.) A programokat tartalmazó Szekszárdi Estet a diákok 23 százaléka, míg a Megyei Naplót 14 százaléka olvassa. Az újságokat inkább a lányok, az idősebb, kvalifikált szülőkkel rendelkező fiatalok olvassák.

A városban nemcsak írott, hanem elektronikus médiából is informálódhatnak a tanulók. A legnépszerűbb helyi elektronikus médium a két rádióadó, a tanulók háromnegyede illetve kétharmada rendszeresen vagy alkalmanként hallgatja műsorait. A hallgatási rendszerességet tekintve hasonló arány állapítható meg, a Rádió Alisca valamivel több hallgatót tudhat a rendszeres és alkalmankénti hallgatók táborában. A Tolna Táj TV műsorait a tanulók fele nézi, egytizedük rendszeresen, 42 százalékuk pedig alkalmanként. A szekszárdi városi honlapot a diákok egyötöde tekinti meg, főleg alkalmanként, azonban fontos információ, hogy a Megyei Naplóval együtt ezt ismerik legkevésbé a diákok a Szekszárdi Vasárnap után.

Az internet egyre inkább a tanulók napi használati eszközévé válik, 57 százalékuk böngészik napi rendszerességgel az interneten, és további 23 százalékuk heti rendszerességgel. E-mailt 40 százalékuk naponta, 34 százalékuk hetente, 19 százalékuk pedig ennél ritkábban ír, vagy fogad. A chat szolgáltatást, MSN-t a diákok kétharmada használ naponta, és 15 százalék heti rendszerességgel. Az internet egyéb funkcióit a diákok kisebb része veszi igénybe, a fájlcserelet 35 százalékuk használja naponta, illetve 30 százalék játékra. A fiatalok érthető módon legkevésbé vásárlásra, blogolásra illetve fórumozásra használják az internetet, ezek azok, amelyeket a legtöbben nem is próbáltak még ki.

Internet használat gyakorisága

Kiderült, hogy a tanulók túlnyomó többsége elsősorban szórakozásra, másodsorban tájékozódásra használja a hálózatot. Azok aránya, akik elsősorban tanulási célokból veszik igénybe az internetet 9 százalék. Nemek szerint kimutatható árnyalatnyi eltérés, a lányok az átlagosnál magasabb arányban említették a szórakozást, míg a fiúk a tájékozódást.

6.2. Intézmények, szervezetek

A 6.1. pontban vázolt tendenciák alapján megállapítható, hogy a fiatalok szabadidős tevékenysége a passzív időtöltések felé tolódik el, melynek ugyan van pozitív eleme is (pld.: olvasás), a tendencia azonban összességében negatív, noha jól tükrözi egyrészt a világban zajló folyamatokat, másrészt ezen folyamatok magyarországi következményeit. Az önkormányzat felelősséget érezve a felnövekvő nemzedék iránt, pozitív alternatívák és

értékek megfogalmazásával igen fontos szerepet játszhat a kedvezőtlen tendenciák befolyásolásában.

A Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza Polip Ifjúsági Irodája a szekszárdi ifjúsági közélet központjaként működik.

A Polip Ifjúsági Egyesület, - mely működteti a Polip Ifjúsági Irodát-, non- profit, humán szolgáltatásokat ellátó speciális ifjúságsegítő intézmény. Az ifjúsági iroda célja elsődlegesen a fiatalok információs szükségének kielégítése és segítségnyújtás a mindennapi élet során fölvetődő problémáik megoldásában. Másodsorban aktivitásra, az ifjúsági részvételre készítés. Azaz tevékenysége révén arra ösztönözi a fiatalokat, hogy cselekvő résztvevői legyenek életük, sorsuk alakításában.

Az ifjúsági iroda feladata megkülönböztetés nélkül információt és tanácsot adni a fiatalok kérésének, sajátos szükségleteinek megfelelően egyéni és közösségi szinten, ehhez igazítani információs és tanácsadó szolgáltatásait. Az ifjúsági rétegcsoportok által közvetített problémák továbbítása a helyi önkormányzat, más ifjúságsegítő intézmények felé, szükség esetén döntések befolyásolása.

Hármas alaptevékenységén (információközvetítés, tanácsadás, szolgáltatás nyújtása) keresztül:

- segíti a fiatalok önállóságát, felnőtté válásának folyamatát
- közvetítő szerepe révén előkészíti az egyén és a (szolgáltató) intézmények összetalálkozását
- segíti a fiatalokat abban, hogy megtalálják a nekik megfelelő helyet a társadalomban, életkorukból és élethelyzetükből adódó hátrányaik csökkentésében
- hozzájárul ahhoz, hogy fejlődésük lehetőségeiről tájékozottak legyenek

Az iroda tevékenységi területei:

Alaptevékenységek:

1. Információ-szolgáltatás

- kultúra, szabadidő/koncert, kiállítás, városi programok, színház fesztiválok/
- tanulás, képzés, tanfolyamok/helyi, belföldi és külföldi nyelvtanfolyamok, nyelviskolák, továbbtanulási lehetőségek középiskolákban és főiskolákon, szakképzési lehetőségek, tanfolyamok/
- munka /alkalmi, diákmunka, au- pair külföldi munkaalkalmak/
- pályázati lehetőségek /diákoknak, ifjúsági szervezeteket, fogyatékkal élőket, intézményeket érintő témákban/
- pályázatok (Fiatalok Lendületben 2007- 2013, Egész Életen át Tanulás Program stb.)
- turisztikai szálláshelyek / osztálykirándulások/
- külföldi és belföldi térképek /országok/
- közérdekű címek, telefonok, internet elérhetőségek helyi és országos segítőszolgálatokról /drog, lelkisegély, stb. témakörben/
- városi adatbázis a diák- önkormányzati munkával foglalkozók elérhetőségéről /DÖK segítő pedagógusok, diákvezetők/
- Tolna megyében működő zenekarok – rock, punk, techno stb. elérhetősége
- Moderntánc és harcművészeti mozgások – elérhetőségei Szekszárdon
- Nyári táborok Tolna megyében

2. Tanácsadások

- Pályaválasztás és pályaorientáció
- Diák- és gyermekjogi
- Fiatalok Lendületben 2007- 2013 pályázatokról
- Önkéntesség: EVS
- Foglalkoztatási Információs Pont- Tolna Megyei Munkaügyi központtal együttműködésben –munka világa (álláskereső klubok, újra dolgozom program, külföldi gyakorlat szervezése)

3. Szolgáltatások

- Internetkávézó – 6 számítógép áll rendelkezésre (E-Magyarország Pontként és Eurodesk Partnerként is működik)
- Fénymásolás, számítógépes szövegszerkesztés, nyomtatás, koncert- és színházjegyek beszerzése, újságolvasás, beszélgetés

Az iroda rendszeres találkozási lehetőséget biztosít a városi ifjúsági civil szervezetei számára. A Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat székhelye a Polip Ifjúsági Iroda. A helyi általános és középiskolából választott képviselők kulturális programokat szerveznek és bonyolítanak le városi és megyei szinten egyaránt. Az iroda szakmai és infrastrukturális háttérrel biztosít számukra a sikeres munkához. Évente megrendezésre kerülő programjaik a Tolna megyei Diákparlament, az Ifjúsági non-stop, azaz 24 óra a kultúra, a sport és a szórakozás jegyében, közreműködnek a „Nyárnyitó buli a Polippal – Tolna megyei fiatalok napja” rendezvényén, az ifjúsági klubokon.

A Demokratikus Ifjúsági Alapítvány (DIA) csoport tagjaként az iroda a szekszárdi fiataloknak is lehetőséget ad, hogy megismerjék az önkéntes munka jelentőségét. Az Önkéntes Klub az elmúlt évben számos programot szervezett: kézműves foglalkozások jeles napokra, kulturális rendezvények, kerítés festés. A rendezvényekhez az anyagi háttérrel különböző pályázatok útján biztosítják.

Az elmúlt évben az irodában matematika és angol tantárgyakból volt felzárkóztató korrepetálási lehetőség.

A Diáktanya klub 13.00 - 17.00 óráig áll nyitva a fiatalok számára beszélgetés, csoco, társasjátékok, kézműves foglalkozások igénybevételeivel.

A Polip ÚJ(DON)SÁG újság az elmúlt évben 2 számban jelent meg, amely információkat, ötleteket, nevezetes eseményeket örökít meg.

Az ifjúság kulturális szabadidő töltésének helyszínei: Babits Mihály Művelődési Ház, a könyvtár, ifjúsági rendezvények.

A Babits Mihály Művelődési Ház rendezvények szervezésével, klubok, szakkörök működtetésével nyújt hasznos szabadidő eltöltési lehetőséget. Nagy számban ad otthont a fiatalokból álló közösségeknek, ifjúsági rendezvényeknek.

Tevékenysége a felnőtt korosztály mellett a fiatalok életminősége, műveltsége, kulturális igényei, szociális és mentális helyzetének a javítását is szolgálja.

Az Illyés Gyula Könyvtár a megye legnagyobb információs bázisa. Részlegei közül a gyermekkönyvtár, a videotéka, a sikerkönyvtár, a zeneműtár fiatalok kulturális igényeinek kielégítésében fontos szerepet játszik.

A fiatalok szabadidő eltöltésében szerepet játszik továbbá az önkormányzat által támogatott ZUG Ifjúsági Művelődési és Művészeti Egyesület is, egyrészt az amatőr művészeti csoportok tevékenységeinek segítségével, másrészt az ifjúsági klub jellegű művelődési alkalmak szervezésével.

A Szekszárdi Városi Sport- és Szabadidőközpont sportrendezvények szervezésével, valamint kulturális igényeknek megfelelően szervezett rendezvényekkel, mint például koncertekkel szintén a fiatalok rendelkezésére áll.

Szekszárdon több mint 20 különböző sportágat űzhetnek szervezett keretek között a város fiataljai. Az iskolák a sportrendezvényeken képviseltetik magukat.

A középfokú oktatási intézmények tanulói diszkoszvetés, súlylökés, gerelyhajítás, gátfutás, triatlon, úszás, kajakozás, kézilabda és torna sportágban országos döntőkben vesznek részt. Emellett labdarúgás, atlétika, kosárlabda sportágban és rádiós tájékoztató futásban is kimagasló teljesítményt nyújtanak.

6.3. Célok, feladatok

Ahhoz, hogy Szekszárd város meg tudjon felelni a fiatalok részéről megfogalmazódó elvárásoknak, bővíteni kellene az ifjúsági intézményrendszert. Ez egyrészt a Polip Ifjúsági Iroda tevékenységei körének megtartásával, megoldható. Másrészt olyan új intézményeket kellene létrehozni, ahova a fiatalok szívesen járnak, s ahol szabadidejüket is hasznosan tölthetik el.

A szabadidő helyes eltöltésére ugyanis nincs kellő számú, a fiatalok által is elfogadott, életkorukhoz és igényeikhez igazodó programtervezet, és városi szinten sem igazán megoldott ezen korosztály - iskolák által nyújtott szabadidős programokon kívüli - szórakozási lehetősége.

Az idézett felmérésben a szabadidő eltöltés egyik formájaként már megjelenik az Internet használat is. A Polip Iroda - megfelelő infrastruktúrával felszerelve - lehetőséget biztosít a szekszárdi fiataloknak minimális térítéses Internet használatra is. Az egyre bővülő igényeket figyelembe véve, több olyan helyet lehetne biztosítani a városban, ahol az ifjúság ingyen, vagy alacsony tarifával számítógépezhet, erre épülve pedig képzéseket, tanfolyamokat és versenyeket is szervezhetne, pályázatokat írhatna ki, számítógépes és Internetes témákban.

Igény felmérésre alapozva színházi előadásokat, koncerteket, irodalmi esteket, filmklubokat lehetne szervezni. Ezeket a programokat a helyi médiában, vagy plakátolás útján (utcán, oktatási intézményekben) lehetne hirdetni. A fiatalok ismerkedési alkalmainak kimunkálására különféle iskolai kereten kívüli foglalkozásokat kellene szervezni a szabadidő eltöltéséhez, pld. klubhelyiséget lehetne biztosítani hétfégi zenés klubestek szervezésével. A klubhelyiséget szabadidős eszközökkel lehetne felszerelni (pld. ping-pong asztal, csocso asztal, sakk készlet, társas játékok).

Mínt hogy hiányzik egy megfelelő információs csatorna a fiatalok között, s ezáltal sok program, rendezvény híre nem jut el megfelelő mértékben a megcélzott réteghez. Következésképpen minél több információt kell a fiatalokhoz eljuttatni. Ez történhet az általuk ismert médiákban, illetve programfüzetek kibocsátásával. Cél lehet, hogy a Szekszárdi Vasárnap című hetilapban egy ifjúsági rovatot indítunk.

A sport területén is törekedni kell a kultúra egyéb területeit is magába foglaló szabadidős programok népszerűsítésére. A rendezvények jellegét, helyszínét és időpontját a fiatalok érdeklődéséhez és igényéhez kell igazítani. A programok, rendezvények, események szervezésénél fokozottan kell építeni a családokra, mert a gyermekek és szülők együtt eredményesebben motiválhatók. Emellett a baráti társaságokra is alapozni kell. Szorgalmazni kell továbbá az öntevékenységre épülő rendszeres és folyamatos szabadidősport kiteljesedését, vonzó, érdeklődésre számot tartó programok mellett nagyobb hangsúlyt kell helyezni a turizmus, az országjárás, a kirándulás fejlesztésére. Továbbá indokolt olyan szabadidősport rendezvények támogatása is, amely lehetőséget teremt baráti sporttalálkozásra, a települések fiataljai közötti kapcsolat kialakítására, ápolására.

A versenysport területén elsőrendű feladat a városban széleskörűen elterjedt és eredményes sportágak szinten tartása és lehetőség szerinti fejlesztése. Tiszteletben tartva a sportegyesületek önállóságát, fontos feladat működésük, munkájuk figyelemmel kísérése.

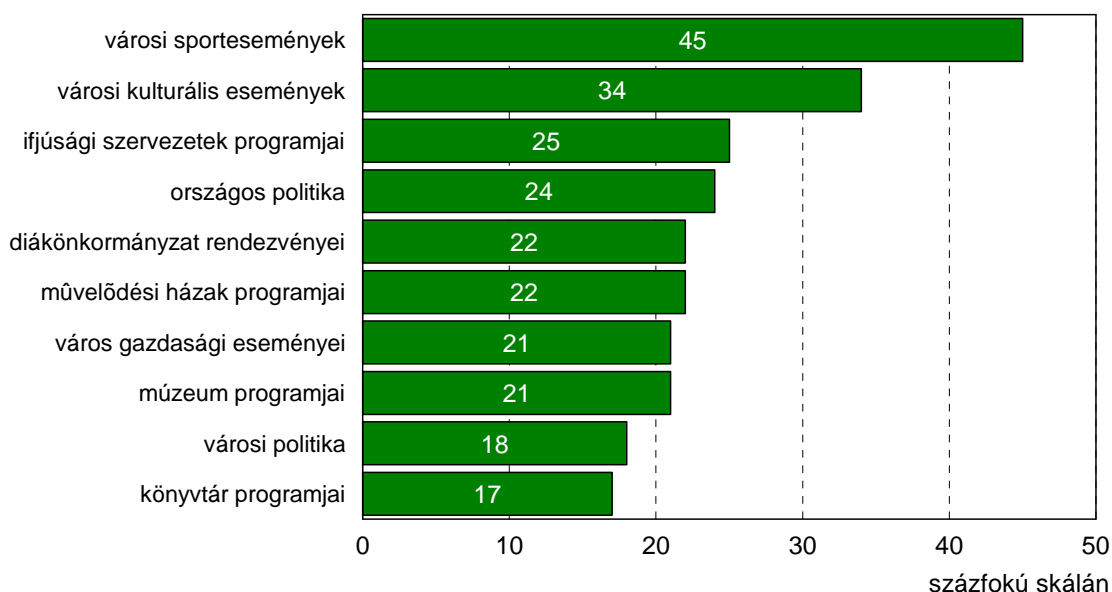
Kiemelten fontos a sportszakmai munka, ezen belül az utánpótlás nevelés segítése, mert ez képezi az eredményesség legfontosabb belső feltételét.

7. Érdekérvényesítés, érdekképviselés

7.1. Helyzetelemzés

A közéleti tevékenységeket nagymértékben meghatározza a fiatalok általános érdeklődési köre, az hogy ebben mennyi helye van magának a közéletiségnek. Mi tíz dologgal kapcsolatban kérdeztük meg, hogy mennyire érdeklík ezek a fiatalokat.

Mennyire érdekelnek az alábbiak?

A fenti ábrából egy meglehetősen közönyös fiatalság képe szűrődik le. Ötven pont fölé egyik item sem került, és 40 pontot is egyedül a városi sporteseményekkel kapcsolatos érdeklődés érte el, de még ez is a bizonytalansági zónán (40-60 pont) belül van. A többi témával kapcsolatosan meglehetősen nagy érdektelenséget mértünk, és ez különösen igaz az intézményes kulturális-művelődési szféra által nyújtott lehetőségekre, de a közéletiséget meghatározó események is inkább kevesebb, mint több érdeklődésre tartottak számot.

Általában elmondható, hogy az érdeklődést a fenti lehetőségekkel kapcsolatban három jellemző befolyásolja. A lányok a különböző kulturális programokat illetően érdeklődőbbek az átlagnál, míg a gimnazistákat a városi politikán, a gazdaságon és a diákönkormányzati rendezvényeken kívül minden jobban érdekli az átlagnál. Végezetül a tanulmányi átlag is hasonlóképpen hat az érdeklődési szintre, minél magasabb, annál nyitottabbak a fiatalok (kivéve a sporteseményeket). Egy tényezőről kell még szólni, az életkor hatásáról. Az iskolaévek előrehaladtával a fiatalokat egyre jobban érdeklik az országos politikával kapcsolatos események, míg egyre kevésbé a városi sportesemények, a diákönkormányzati és más ifjúsági szervezetek által szervezett rendezvények. Ez utóbbi figyelmeztető jel lehet az érintettek számára.

A diákjogokkal kapcsolatosan a bizonytalanság volt jellemző, mind az iskolai, mind a városi diákönkormányzat működése, és a saját iskolában a diákjogok érvényesülése kapcsán is 51-53 pontra értékelték ezeket a tanulók a százfokú skálán, ami azt mutatja, hogy a diákok nem tudják egyértelműen megítélni ezeket a kérdéseket.

Figyelemreméltó emellett, hogy az elégedettség a lányok, a fiatalabb, a jobb tanulmányi átlaggal és a magasabban kvalifikált szülők gyermekei körében magasabb, iskolatípus szerint pedig főleg a gimnáziumok körében tapasztalható magasabb elégedettség.

Mennyire vagy elégedett az alábbi területekkel az iskolában?

	általános iskola	középiskola
Mennyire vagy elégedett az iskolában a diákjogok érvényesülésével?	51	53
Mennyire vagy elégedett az iskolai diákönkormányzat működésével?	58	53
Mennyire vagy elégedett a Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat (SZIFÓN) működésével?	54	52

elégedettség százfokú skálán

Két tipikus iskolai fegyelmi probléma van jelen az iskolákban, az igazolatlan hiányzás és a tanórák menetének zavarása (pl. beszélgetéssel, levelezéssel, sms-ezés). Összességében mindkét magatartási gond inkább jellemző az iskolák tanulóira. Levelezéssel, beszélgetéssel vagy sms-ezéssel a megkérdezettek 68 százaléka szerint osztálytársaik zavarják a tanítás menetét. Az igazolatlan hiánnyással kapcsolatos kérdésre is igen választ adott 46 százalékuk. Az igazolatlan hiányzás indexértéke 50 pont, ebben különösen a szakiskolákba járók és a gyengébb tanulmányi átlaggal rendelkező tanulók "jeleskednek", utóbbiaknál az index értéke már 65 pont.

Az iskolai diákönkormányzat elnökét, vezetőjét a szekszárdi tanulók kétharmada, 56 százaléka ismeri, de túlnyomó többségük még soha nem kereste meg jogsérelmével. Olyan fiataalt, aki fordult már hozzá valamilyen problémával csak elvétve találni, mindössze a tanulók 5 százaléka kereste meg az iskolai diákönkormányzat vezetőjét. Erre csak részben szolgál magyarázatul, hogy a diákönkormányzat képviseleti rendszerében a hierarchia legalsó fokán az osztályképviselek állnak, ők vannak napi kapcsolatban a diákokkal, ezért a tanulóknak problémáikkal, javaslataikkal első körben hozzájuk kellene fordulniuk. Ha megnézzük a tanulók ilyen irányú szándékait osztályszinten, hasonlóan alacsony arányt találunk, mindössze a fiatalok 9 százaléka mondta, hogy felkereste már valamilyen problémával a diákönkormányzati képviselőjét. Ez az átlag azonban elfedi azt a tényt, hogy az idősebbek (18-20 évesek), a lányok és a képzetlenebb szülők gyermekei egy kicsivel aktívabban használják az érdekvérvényesítés e csatornáját.

A vizsgált tanulók véleménye alapján egyáltalán nem vagy csak egy kicsit ismeri a diákönkormányzat azt, hogy mit szeretnének az iskolába járó fiatalok, s csupán a teljes korosztály egyharmada vélte úgy, hogy nagyrészt ismerik, illetve mindössze 2 százalék véli azt, hogy a diákönkormányzatok teljes mértékben tisztában vannak az igényekkel. További fontos információ, hogy a diákok egyötöde tanácstalan ebben a kérdésben.

A fiatalok közéleti szerepvállalással kapcsolatban, a megkérdezett középiskolások 8 százaléka tagja valamilyen hobbi egyesületnek, ami összevetve az országos adatokkal átlagosnak tekinthető. Egyháznak, vallási csoportnak jelenleg a 7-14. osztályos tanulók 7 százaléka tagja, ifjúsági szervezethez 4 százalékuk tartozik.

7.2. Intézmények, szervezetek

Az önkormányzat az ifjúsági jogok érvényesítésére és a fiatalok önszerveződésének segítésére a következő lépéseket tette:

- 1992-ben az egészséges életmódra nevelés a pályakezdés és beilleszkedés, a városban élő fiatalok és szervezetek nemzetközi kapcsolatainak építése, az európai létforma kialakításához szükséges technikák, művelődési formák megvalósítása céljából létrehozta az Ifjúságpolitikai Alapot, valamint a Szociális Alapot tanévkezdési támogatások, ösztöndíjak, étkezési térítési díj, tandíjkezdvezmények juttatására.
- 1992. évtől 10 fő részére biztosít pécsi egyetemi, főiskolai kollégiumi férőhelyet az ottani felsőoktatási intézményekben tanuló szekszárdi lakóhelyű, jó tanulmányi eredményt, magas felvételi pontszámot elért, szociális körülményeik miatt rászoruló hallgatók részére, akik helyhiány miatt nem nyertek felvételt a pécsi kollégiumokba.
- 1996. évben létrejött Szekszárdi Városi Ifjúsági Érdekegyeztető Fóruma. Az önkormányzati oldal legitimitását Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének felhatalmazása, a másik két oldalát a városban működő gyermek- és ifjúsági szervezetek, valamint a gyermek- és ifjúsági korosztályok érdekérvényesítését támogató szervezetek saját szabályok szerint adott felhatalmazás biztosítja.
Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a Fórum javaslattevő, véleményező, döntés-előkészítő jogkörét elismeri, a gyermek- és ifjúsági korosztályt érintő döntések meghozatalakor a testület konszenzus alapján kialakított álláspontját mérlegeli, figyelembe veszi, azokra épít.
A felek kötelezik magukat arra, hogy a Fórum munkájában együttműködnek és kölcsönösen tájékoztatják egymást.
- 1997. évben a kiemelkedő képességű Szekszárdon lakó, illetve a városi fenntartású intézményekben tanulmányait folytató fiatalok és felkészítőik teljesítményének elismerése céljából létrehozta Mecénás Tehetséggondozó Alapot és a városban tudományos munkát folytató polgárai és csoportjai támogatására a Tudományos Ösztöndíj Alapot.
- 1997. júniusától Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése elhatározta a Sportbizottság létrehozását, mely közreműködik a sportkoncepció alakításában, fejlesztésének tervezésében.
- 1997. évtől a Polip Ifjúsági Irodán keresztül biztosítja a városban működő ifjúsági szervezetek, 1988. óta a városi szintű diákszervezetekből álló önkormányzat (SZIFÖN) és Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum szakmai munkájának támogatását.
- 1998. decemberétől az ifjúságra vonatkozó jogszabályok által előírt feladatok eredményesebb ellátása érdekében Sport és Ifjúsági Bizottságot hozott létre.
- 1998-tól alapítóként részt vesz az ifjúsági feladatok ellátására hivatott Ifjúságért Önkormányzati Szövetség (IFÖSZ) munkájában.
- 2000. márciusától az önkormányzati ifjúsági munka fejlesztésére foglalkoztat referenst.
- 2001. évtől csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázathoz, melynek célja a hátrányos helyzetű felsőoktatási tanulmányaikat kezdő fiatalok támogatása.
- 2002. évben elkészült az ifjúsági koncepció. Minden évben a koncepcióban foglaltak teljesüléséről a Közgyűlés felé beszámoló készül.

- 2007. évtől kezdve Sport Ifjúsági- és Civil Szervezetek Bizottsága látja el az ifjúsági ügyekkel kapcsolatos teendőket.
- 2008. decemberében elkészült Szekszárd Megyei Jogú Város sportkonceptiója.

A SZIFÖN működése a város tanulóifjúsága, valamint az ifjúsági közélet fejlesztése szempontjából kulcsfontosságú. Ezért indokolt annak működését a lehető legnagyobb figyelemmel kísérni, működését segíteni, s ha kell javítani.

A SZIFÖN jelenlegi tagságát 2007. december 18-án választotta meg Szekszárd város diáksága. Jelölhető és választható volt minden 12 és 20 év közötti fiatal, akinél az alábbi két feltétel közül legalább egy teljesült:

- Szekszárdon tanuló fiatal
- Szekszárdon élő fiatal.

A SZIFÖN feladatait, hatásköreit, szerveit, működésének szabályait, kapcsolatait stb. a SZIFÖN Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza. A SZIFÖN képviselő-testülete 10 képviselőből áll. A SZIFÖN minden második kedden tartja gyűléseit a Polip Ifjúsági Irodában.

A SZIFÖN célja és feladata, hogy a városban élő és tanuló fiatalok érdekeit képviselje, feltárja esélyeit és lehetőségeit, vonjon be minél több fiatal az együttműködésbe, rendezvényeket, képzéseket szervezzen, építsen kapcsolatokat hazai és nemzetközi szinten.

A SZIFÖN egyebek mellett közreműködött az ifjúsági koncepció elkészítésében, mint javaslattevő és véleményező.

7.3. Célok, feladatok

Az ifjúsági koncepció fontos célja, hogy a fiatalok képviseletének a városi közéletben megfelelő teret biztosítson. Ennek része az ifjúsági kezdeményezések szerves beépítése a városi döntéshozatali folyamatba.

Ahhoz, hogy a SZIFÖN a jövőben aktívan tudjon részt venni az ifjúsági és általában a városi közéletben, indokolt működésüket is támogatni.

Különbféle fórumokon gyakran elhangzik, hogy a fiatalokat meg kell hallgatni az őket érintő kérdésekben és az ilyen esetekben a döntéseket a véleményeik figyelembe vételével kell meghozni. Az önkormányzat akkor valósítaná meg a célkitűzést, ha lehetőséget biztosítana fiatalok érdekképviseleti szervének a döntéshozatalban való részvételre. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza az egyes közgyűlési bizottságok feladatait és hatásköreit. Az ifjúsági ügyek az SZMSZ szerint a Sport-, Ifjúsági és Civil Szervezetek Bizottság hatáskörébe tartoznak.

A fenti célok megvalósulását nagyban segítené, ha a SZIFÖN egyik megbízott tagja állandó meghívottként részt vehetne a Sport-, Ifjúsági és Civil Szervezetek Bizottság munkájában és állást foglalhatna fiatalokat érintő kérdésekben.

Az Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum korosztályi, támogatói oldal, illetve kapcsolattartás megújítása szükséges.

8. Pályaválasztás, munkavállalás Szekszárd város tükrében

8.1 Helyzetelemzés: pályaválasztás, munkavállalás

A tanulók iskolai tanulmányaik alatt folyamatosan tervezgetik jövőjüket, karrierjüket, konkrét és kevésbé konkrét lépéseket tesznek céljaik elérése érdekében. Köztudomású, hogy a kilencvenes évek társadalmi-gazdasági és politikai változásai jelentősen átrendezték és egyben szegregálták az emberek értékhierarchiáját. Felmerült a tradicionális családi értékekhez való visszatérés gondolata éppen úgy, mint az ezzel élesen szembenálló piaci alapokon nyugvó, fogyasztáscentrikus attitűd. A szabadpiaci szemléletmód megjelenése eltérő típusú válaszreakciókat „provokált”.

Az ifjúság életében bekövetkező események három, jól elhatárolható életszakaszhoz kötődnek. Az első 17 éves korig tart, és domináns elemei a szórakozás, valamint az élet első tapasztalatai (együtt járás, szexuális tapasztalatok). A második 22 éves korig tart, itt már komolyabb témák kerülnek elő (első szakmai végzettség, tanulmányok befejezése, különköltözés). 23 éves kor felett pedig már igazán „felnőtt” témák következnek: házasság, gyermekvállalás. Mint a lenti ábrán is látszik, ezek az események viszonylag logikus sorrendben követik egymást, az első párhuzamosítottól a gyermekvállalásig, nagyjából egy évtizedet fogva át.

A lányok a fiúknál később szeretnék a szakmáról dönteni, a végzettséget megszerezni illetve az első szexuális és párhuzamosított tapasztalatot túlesni. Ezzel szemben a fiúk későbbre datálják a gyermekvállalást és a házasságot. Az apa iskolai végzettsége három esemény bekövetkeztét befolyásolja, a magasabb végzettségű apák gyermekei később fejezik be a tanulmányaikat, minek következtében később szerzik meg első szakmai végzettségüket, aminek okán később vállalnak állást.

A tanulók többsége fontosabbnak tartja a megfelelő anyagi háttérrel és a gazdagságot, mint a szabadidőt, a diákok kétharmada ha választhatna, inkább a több pénzt és nem a több szabadidőt választaná. Nemek szerinti eltérés a lakhely és a szabadidő tekintetében mutatható ki, a lányok inkább nagyvárosban szeretnék élni, és több szabadidőt szeretnék a pénz helyett. A jobb tanulmányi eredménnyel rendelkező és a gimnáziumban tanuló diákok inkább a szabadidőt preferálják, és ők nagyobb arányban élnének a jövőben nagyvárosban, mint kisebb településen.

A megkérdezett szekszárdi diákok 80 százaléka ebben a relációban inkább a boldog családi életet választaná. Nemek szerint nincs különbség ennek a kérdésnek a megítélésében, mind a fiúk, mind pedig a lányok hasonló arányban választanák inkább a boldog családi életet. A szülő iskolai végzettsége és a tanulmányi eredmény sem befolyásolja érdemben ezt a kérdést.

A vizsgált tanulók döntő többsége élni kíván valamilyen továbbtanulási lehetőséggel, 53 százalékuk biztos abban, hogy tovább szeretne tanulni, s nagyjából azt is tudja mi lesz a következő állomás, további 20 százalékuk pedig úgy nyilatkozott, hogy szeretnék továbbtanulni jelenlegi iskolájuk befejezése után, ám még nem döntöttek el, hogy hol, milyen irányban. A továbbtanulás kérdésében teljesen bizonytalanok aránya 17 százalék, s mindössze a megkérdezett diákok 9 százaléka véli úgy, hogy befejezi mostani iskoláját és rögtön kilép a munkaerőpiacra.

Éles eltérést okoz e kérdésben az iskolatípus. Míg a gimnazisták számára gyakorlatilag kötelező továbbtanulni (96 százalék), a szakközépiskolásoknak 19 százaléka, a szakiskolásoknak pedig 35 százaléka bizonytalan, és a szakiskolások egyötöde azt gondolja, hogy a bizonyítvány megszerzése az intézményes tanulás utolsó állomása számára.

A gimnazisták és a szakközépiskolások 95-97 százaléka, a szakmunkás tanulóknak 68 százaléka tervezi úgy, hogy valamikor meg kívánja szerezni az érettségi bizonyítványt. Mivel

nem teljesen merevek az egyes iskolatípusok, a szakközépiskolások egyharmada úgy gondolja, nem ártana egy szakmunkás bizonyítvány sem, de döntő többségük vagy technikai, vagy felsőfokú esetleg mindkét papír megszerzést vette tervbe. Érdekes, hogy a szakiskolások harmada érettségi utáni technikai képzésbe kapcsolódna be, illetve 8 százalékuk egyenesen a diplomát tűzte ki célul. Hogy ezek a tervek mennyire reálisak, az más kérdés, de a pályaelképzelések között mindenképpen számolni kell azzal a ténnyel, hogy a diákok túlnyomó része felismerte azt, hogy a kitörés és a biztos egzisztencia egyik kulcsa a minél magasabb kvalifikáció megszerzése.

8.2. Helyzetelemzés: a fiatalok Szekszárdhoz való viszonya

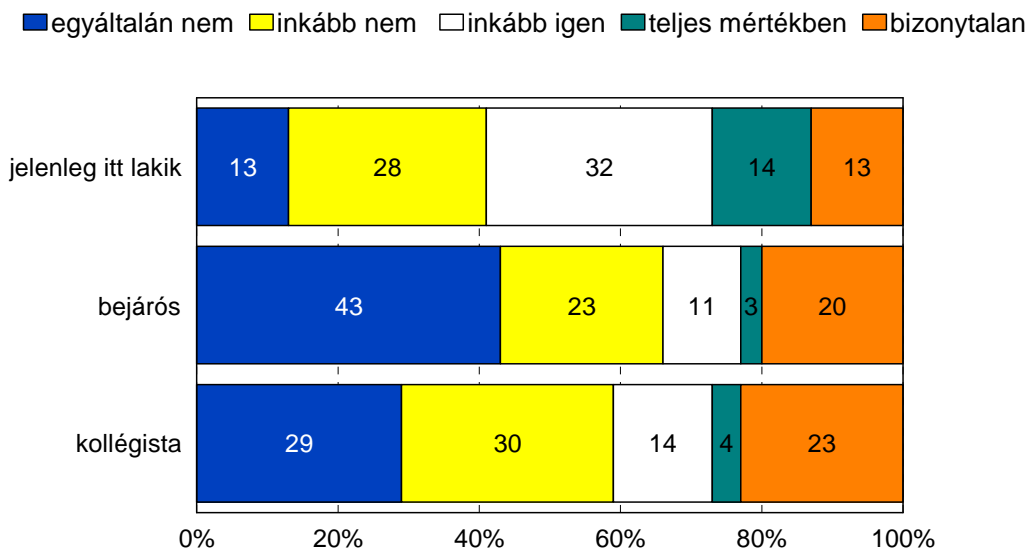
A megkérdezettek 53 százaléka nevezett meg olyan dolgot, amire büszke Szekszárdon, és ennél alig egy kicsit kevesebben (51 százalék) szégyelltek valamit a településen. A büszkeség tárgyai alapvetően a város látnivalóira (parkok, terek), szép épületeire, a rendezvényekre és a helyi borra, illetve borkultúrára fókuszálnak, míg a tanulók leginkább a roma etnikumot, az utcai koszt, szemetet és a szórakozóhelyek, üzletek hiányát szégyellik. A két kérdés során keletkezett leggyakoribb válaszkategóriákat a következő táblázatban foglaltuk össze.

Amire büszkék		Amit szégyellnek	
	Említések száma		Említések száma
Látnivalók, szép épületek	52	Roma etnikum, Chicago	81
Rendezvények, kulturális események	37	Szemét, piszok	54
Bevásárlóközpontok, boltok	33	Hajléktalanok	27
Bor, borkultúra	32	Kevés szórakozási lehetőség	27
Iskolák	23	Bűnözés, közbiztonság	17
Sport	16	Épületek állapota	7
Éttermek, kocsmák	15	Vasútállomás	6
Garay tér	14	Emberek viselkedése	6
Babits Mihály	8	Elmaradottság	5

A fejlődés és az eredmények ellenére a tanulók megosztottak abban a kérdésben, hogy a jövőben szeretnének-e Szekszárdon lakni, élni. A jövőben egyáltalán nem akar Szekszárdon lakni az itt tanuló fiatalok 32 százaléka, inkább nem akar 26 százalékuk, inkább szeretne itt lakni 18 százalékuk, s mindössze 6 százaléknál fiatal ragaszkodik a városhoz (18 százalékuk bizonytalan). Ezek az arányok jelentősen módosulnak, ha a lakóhely szerint vizsgáljuk a kérdést. A jelenleg is Szekszárdon lakó fiatalok 45 százaléka nyilatkozott úgy, hogy nem nagyon kíván települést változtatni, itt élne a jövőben is - legalábbis egy ideig. A bejárós és a kollégista tanulókat ugyanakkor nem sikerül a városnak megfogni, megtartani, csupán 13-18 százalékuk tervezi, hogy a jövőben beköltözne Szekszárdra, s egyötödük bizonytalan e tekintetben.

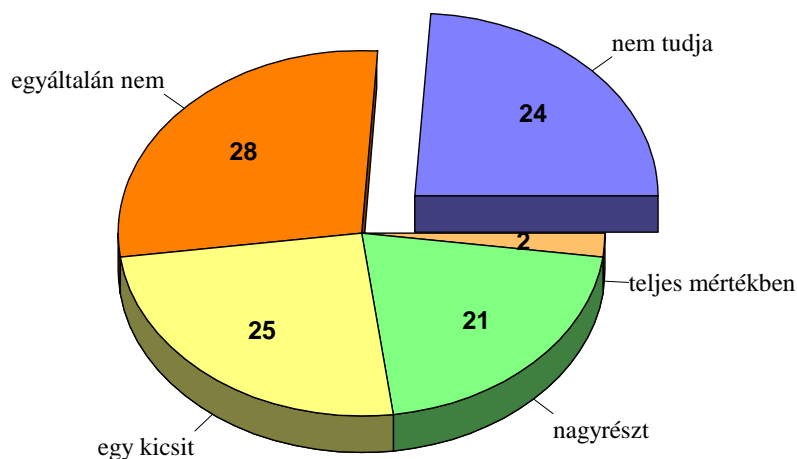
Életkor szerint az derült ki, hogy míg a 13-15 évesek 31 százaléka maradna a jövőben a városban, addig a 16-17 éveseknek már csak 25, a 18 évnél idősebb diákoknak pedig mindössze 19 százaléka szeretne a jövőben (is) Szekszárdon lakni. Igen alacsony arányban lagnának a jövőben a városban a szakiskolások (16 százalék) és a szakközépiskolások (27 százalék), míg a gimnazisták 21 százalék vélekedik így.

Szeretnél a jövőben Szekszárdon lakni?

A fiatalok többsége szerint a városi önkormányzatnál nagyrészt nincsenek tisztában azzal, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok, több mint 50 százalékuk nyilatkozta, hogy szerinte csak kicsit vagy egyáltalán nem tudják ezt, és valamivel több mint egyötödük szerint nagyrészt tisztában vannak ezzel.

Mennyire ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő fiatalok?

százalékos megoszlás

A megkérdezett fiatalok megosztottak abban, hogy a város fejlődik-e. 43 százalék inkább fejlődőnek látja Szekszárdot, mint hanyatlónak, ez utóbbit csak 15 százalékuk állította. Egyharmaduk sem fejlődőnek, sem hanyatlónak nem véli a várost, míg 7 százalék nem tudta ezt eldönteni. Ha ezt a kérdést az iskolatípus illetve a jelenlegi település dimenziójában vizsgáljuk, akkor árnyaltabb képet láthatunk.

A diákok közül legtöbben a városban várható fejlesztések közül a bevásárlóközpontok, Piramis Center építéséről hallottak, többeknek a bicikliutak fejlesztéséről és természetes

módon az autópálya építéséről vannak információik. A fiatalok közül kevesebben ugyan, de hallottak uszoda, élményfürdő és sportcentrum kialakításáról, illetve a város utcáinak, járdáinak felújításáról, közterületek szépítéséről.

A városban működő szelektív hulladékgyűjtésről szinte mindenki hallott a diákok közül, mindössze 6 százalék nyilatkozott úgy, hogy erről a lehetőségről nem tud. A tanulók 60 százaléka nemcsak hallott, hanem használja is ezeket a szelektív hulladékgyűjtő szigeteket, illetve 34 százalék nem használja ezeket, annak ellenére, hogy hallott róla. Főleg a jobb tanulmányi átlaggal rendelkező és a gimnáziumokban tanuló diákok használják ki ezt a város adta lehetőséget.

8.3. Intézmények, szervezetek

A szekszárdi lakhelyű, pályakezdő nyilvántartott álláskeresők száma 2008. végén 133 fő volt. 27,1%-uk legfeljebb általános iskolát végzett, 13,5%-uk szakmunkásbizonyítvánnyal rendelkezett, 39,8%-uk középiskolában érettségizett. A felsőfokú végzettségűek aránya 19,5% volt.

A regisztrált munkanélküliek kor szerinti megoszlása a következő:

16-20 éves 27,8%

21-25 éves 61,7%

26-35 éves 10,5%

A legkeresettebbek a jól képzett szakmunkások lennének, de ők nagyon kevesen vannak. A gazdasági válság kirobbanásáig (2008) a fémipari szakmákban kerestek leginkább munkaerőt: hegesztő, lakatos, forgácsoló, NC-CNC gépkezelő.

8.4. Célok, feladatok

Elgondolkodtató, hogy az ifjúságkutatás során megkérdezett fiatalok jelentős része nem a városban tervezi a letelepedést.

Tekintettel arra, hogy a főiskolás, egyetemista réteg jobbára csak hétvégéit tölti Szekszárdon és diplomáját megszerezve gyakran elpályázik településről, szükséges egy átfogó tervet készíteni annak érdekében, hogy a fiatalok Szekszárdot válasszák lakhelyüknek.

A fiatalok számára a pályaválasztással kapcsolatban tájékoztatókat, tanácsadásokat szükséges szervezni (megfelelő információk szolgáltatása, képzések szervezése szervezetek, intézmények bevonásával, pl.: álláskeresési technikák témában). Az iskolában dolgozó pályaválasztási felelősök munkáját információkkal, képzésekkel kéne támogatni. Ezen a területen a legfontosabb feladata a városnak az, hogy az itt élő fiatalok hozzájuthassanak a pályaválasztáshoz, munkavállaláshoz szükséges teljes körű tájékoztatáshoz, információhoz, hogy döntésüket ez által ne befolyásolni, hanem segíteni tudjuk.

Fontos célja az önkormányzatnak, hogy a felsőoktatásban tanuló diákok visszatérjenek, Szekszárdon keressenek munkát, lakást kapjanak és itt alapítsanak családot.

A város vezetés mindenkori célja, hogy a Szekszárdon folyó szakmunkás képzést összehangolja a munkahelyi igényekkel. Ennek érdekében folyamatos kapcsolattartás szükséges a meglévő ipari park letelepült és letelepülni szándékozó cégekkel munkaerő-piaci tekintetben. Egyeztetések szükségesek a helyi középiskolákkal (Szent László Középiskola) és a főiskolával (PTE-IGYFK). Az ipari park adta lehetőségeket a város maximálisan szeretné kihasználni, várja a további befektetőket.

Első lépésként a város a Honvéd, az Alkotmány és a Dobó utcák által határolt területen kíván építeni egy 61 lakásos társasházat, ahol a Szekszárdon maradó fiatalok vásárolhatnak

kedvezményes feltételekkel lakást. (A mellette lévő területen a Fecske-Ház program párhuzamosan fut.)

Egyéb beruházásokkal is szeretné az önkormányzat a fiatalokat Szekszárdra csábítani.

A komfortérzetet növeli a városrehabilitáció projekt. A Béla tér, a Vármegyeháza és a Piac tér megújítása mind azt szolgálja, hogy az itt élők jól érezzék magukat és büszkék legyenek a városra. Várhatóan a munkálatok 2011-re fejeződnek be. A Piacéri közösségi Házban olyan tereket kellene kialakítani, ahol a fiatalokkal foglalkozó civil szervezetek valamilyen formában helyet kapnak. Itt lenne lehetőség ifjúsági programok szervezésére, vagy egy ifjúsági szórakozó hely kialakítására.

A szabadidő hasznos és tartalmas eltöltését szolgálhatja a megépülő Sportuszoda és élményfürdő. Várhatóan 2010 körül valósul meg a projekt három ütemben.

Szekszárd lakossága, így a fiatalok is szeretnek sportolni. Az önkormányzat célja, hogy egy olyan sportcentrumot hozzon létre, ahol a szabadidősportok mindenki számára elérhetővé válnak. Ezt szolgálja az új sportcentrum létrehozása a volt Dózsa pálya helyén.

A lokálpatriotizmus erősítése érdekében nagyobb propagandára lenne szükség az általános és középiskolás korosztály részére - a város múltjától az elképzelt jövőig kiterjedően - a szervezett honismereti vagy más városismereti, történeti vetélkedőknél. Ezáltal is növekedhetne a fiatalok igen alacsony szintű identitása.

9. Nemzetközi kapcsolatok

Úgy gondoljuk, hogy mivel hazánk az Európai Unió tagja, ezért a nemzetek közötti együttműködés az ifjúság esetében is külön szót érdemel.

Sőt az országok közötti kapcsolatok kialakításának egyik leghatékonyabb eszköze maga az ifjúság: a maga kíváncsiságával, közvetlenségével, mobil életformájával és nyitottságával.

9.1. Helyzetelemzés

Szekszárd kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszer alakított ki.

Jelenleg a városnak német, francia, román, finn, olasz, belga településekkel van érvényes testvér és partnervárosi szerződése.

Az iskolák osztrák, német, finn, olasz, görög, román, szlovák, ukrán nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeznek.

Tapasztalatok azt mutatják, hogy a legkönnyebb és leghatékonyabb módja a kapcsolatok kialakításának és ápolásának az ifjúsági csereprogramok támogatása. A kellően előkészített csereprogram számos értéket hordoz magában: amellett, hogy elősegíti a más felfogású, szakásrendszerű nemzetek fiataljainak közeledését, kitűnő nyelvgyakorlási alkalmat is biztosít, valamint a tartós élmény és barátságok lehetőségét is hordozza.

Az iskolai és ifjúsági programok finanszírozása terén számos EU pályázat érhető ma már el, amit az iskolák igénybe vehetnek és vesznek is. Mobilitas pályázat útján mind diák-, mind pedig pedagógus csoportok szert tehetnek szakmai tapasztalatokra, élményekre.

9.2. Intézmények, szervezetek

Elmondhatjuk, hogy iskoláink kiterjedt jól működő külföldi kapcsolatokkal rendelkeznek. E kapcsolatok egyik előnye, hogy megkönnyítik a nyelvek tanulását.

Az önkormányzat a költségvetésből támogatja az iskolák nemzetközi kapcsolatait, elsősorban a testvérvárosi kapcsolatokat preferálva. Az Európai Unió által biztosított források azonban egyre inkább a többoldalú együttműködések támogatására irányulnak. Ezért a már a testvérvárosi kapcsolatok mellett fontos a többoldalú - külhoni - iskolai kapcsolatok támogatása is.

A diákcseré programok nemcsak iskolai keretekben valósulhatnak meg. A városban működő ifjúsági vagy diákszervezetek, csoportok jelenthetik a jövő szempontjából az egyik legfontosabb célterületet. Az önkormányzat e kezdeményezéseket anyagi lehetőségének függvényében eddig is támogatta.

A Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza a belföldi gyermektáboroztatás mellett nemzetközi táboroztatást is ellát, nemcsak külföldre irányulóan, hanem belföldön is. A Polip Ifjúsági Iroda a nemzetközi kapcsolatok erősítésére táborozási lehetőséget biztosított. Különböző nemzetek napjainak megrendezésével segítenek abban, hogy a diákok megismerjék más népek kultúráját (Francia nap).

9.3. Célok, feladatok

Az ifjúsági koncepció célja, hogy a nemzetközi ifjúsági és szakmai együttműködési formákat, a cseréket, testvérintézményi kapcsolatokat, hálózati együttműködésekét bátorítsa, anyagiilag támogassa.

Ezért a városnak feladata:

- A nemzetközi ifjúsági cserék bátorítása, támogatása. A cserék lebonyolításához szükséges szakmai segítségnyújtás formáinak támogatása (nemzetközi cserék lebonyolítására felkészítő képzések, a tapasztalatok összegzése).
- Az ifjúsági szervezetek nemzetközi együttműködéseinek elismerése, anyagi támogatása.
- Az ifjúsági korosztállyal foglalkozó szakmai szervezetek nemzetközi együttműködéseinek elismerése, anyagi támogatása.
- Szekszárd testvérvárosaival kerüljön sor a fiatalok közötti kapcsolatok kialakítására.
- A diákönkormányzatok és iskolák által kialakított nemzetközi kapcsolatok fontosságának elismerése, ezen kapcsolatok anyagi támogatása.

10. Megoldásra váró feladatok

Az önkormányzat az ifjúsági koncepcióban felvázolt problémáinak megoldására, a koncepcióban kiemelt területek céljaihoz igazodóan - a Szekszárdi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum javaslatait beépítve - a következő megoldásra váró feladatokat határozza meg:

- Az oktatási intézményekben működő DÖK egymás, illetve más szervezetekkel való kommunikációjának elősegítése pl.: internet, meglévő elektromos és írott médiák ifjúsági rovatainak bővítése.
- Az iskolai ifjúsági szociális munka kialakítását (pl. a már működő ifjúságvédelmi hálózat bővítésével).
- Szervezett és folyamatos prevenciós programot az általános és középiskolákban (drog, alkohol, dohányzás területén legalább 5 évre előre tervezve).
- Városi drogstratégia végrehajtását
- Mentálhigiénés prevenció és ellátó szolgálat szervezését, továbbá az ifjúság minél nagyobb részét érintő mentálhigiénés problémák megoldását.
- Szociális munkásokból (hallgatók és dolgozók) álló tanácsadó testület létrehozását.
- A gyermek és ifjúsági szabadidős tevékenységek összegyűjtését, interneten, illetve kiadvány formájában történő megjelentetését, ifjúsági programajánló kiadvány elkészítését.
- Tömeg és szabadidős sport lehetőségeinek bővítését és népszerűsítését (városban megvalósuló projektek által)
- Fiatalok szabadidő eltöltésének hasznosítására
 - közösségi terek kialakítását - gyermek és ifjúsági terek pótlását (terembérlet; zene, tánc szervezéséhez - születésnapok, rendezvények rendezéséhez- Piactéri beruházás)
 - ifjúsági klub szervezése és hely biztosítása
 - különböző játék- és sportlehetőségek kialakítását (csocsó, társasjátékok, sakk, asztalitenisz)
- ifjúsági szervezetek részére kedvezményes ingatlan használati lehetőség biztosítását
- az első állást kereső fiatalok segítségét
- fiatalok lakhatási esélyeinek segítését (61 lakásos projekt)
- nemzetközi kapcsolatok építésére és a nyári napközis táboroztatás támogatására az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatást biztosítson
- kortárs segítők képzésének támogatása
- oktatási intézményekben a tanulók felkészítését a munkavégzéssel kapcsolatos általános elvárásokra, a hivatalos ügyintézés alapvető szabályainak elsajátítására
- szülőkkel való kapcsolattartást - családnevelés támogatását